

PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
TOMASZ CHRÓSTNY

Katowice, 9 grudnia 2021 r.

RKT.611.3.2020.BP

DECYZJA Nr RKT-6/2021

- I. Na podstawie art. 23b ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2021 r. poz. 275), po przeprowadzeniu wszczętego z urzędu postępowania w sprawie o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów **uznaje postanowienia wzorców umów stosowane przez Arbiter S.A. z siedzibą we Wrocławiu o treści:**

[1.] „Zleceniodawca, w przypadku rozwiązania niniejszej umowy lub odwołania pełnomocnictwa dla profesjonalnego pełnomocnika procesowego na etapie postępowania sądowego zobowiązuje się w terminie 14 dni zapłacić karę umowną w wysokości 4 % (cztery procent) od wartości WPS (wartość przedmiotu sporu). Arbiter S.A. wystawi z tego tytułu fakturę VAT”

➤ § 6 ust. 8 (lub § 6 pkt 4 lub 8) wzorca umowy zlecenia dochodzenia roszczeń kredytowych - wersje obowiązujące od dnia 25 listopada 2019 r.;

[2.] „W przypadku rozwiązania niniejszej umowy na etapie postępowania sądowego przez Zleceniodawcę lub odwołania pełnomocnictwa dla profesjonalnego pełnomocnika procesowego, Zleceniodawca zobowiązuje się w terminie 14 dni od dnia rozwiązania umowy, zapłacić karę umowną w wysokości 9.000 zł (słownie: dziewięć tysięcy złotych) brutto. Arbiter S.A. wystawi z tego tytułu fakturę VAT”

➤ § 6 ust. 6 (lub § 6 pkt 4 lub 8) wzorca umowy zlecenia dochodzenia roszczeń kredytowych - wersje obowiązujące od dnia 30 stycznia 2020 r.;

[3.] „W przypadku rozwiązania niniejszej umowy na etapie postępowania sądowego przez Zleceniodawcę lub odwołania pełnomocnictwa dla profesjonalnego pełnomocnika procesowego, Zleceniodawca zobowiązuje się w terminie 14 dni od dnia rozwiązania umowy, zapłacić karę umowną w wysokości 9 % (dziewięć procent) od wartości WPS (wartość przedmiotu sporu). Arbiter S.A. wystawi z tego tytułu fakturę VAT”

➤ § 1 wzorca aneksu do umowy zlecenia dochodzenia roszczeń kredytowych - dotyczy wzorców umowy zlecenia dochodzenia roszczeń kredytowych w wersjach obowiązujących od dnia 30 stycznia 2020 r.;

[4.] „W przypadku rozwiązania niniejszej umowy na etapie postępowania sądowego przez Zleceniodawcę lub odwołania pełnomocnictwa dla profesjonalnego pełnomocnika procesowego, Zleceniodawca zapłaci ARBITER S.A. wynagrodzenie za wykonaną do dnia

wypowiedzenia niniejszej umowy pracę, w kwocie 250 zł netto tj. 307,50 zł brutto za roboczogodzinę, pomniejszone o wysokość wniesionej opłaty częściowej określonej w ust. 2. Arbiter S.A. przedstawi stosowne rozliczenie oraz wystawi z tego tytułu fakturę VAT”

➤ § 6 ust. 6 wzorca umowy zlecenia dochodzenia roszczeń kredytowych - wersja obowiązująca od dnia 16 marca 2020 r.;

[5.] „Zlecenie udzielone ARBITER S.A. na podstawie Umowy nie może być jednocześnie realizowane przez innych zleceniobiorców. W przypadku zaistnienia jednak takiej sytuacji, strony uznają, że kwoty zostały odzyskane od Banku staraniem Arbiter S.A. a wynagrodzenie należy się zgodnie z zapisami niniejszej umowy”

➤ § 2 ust. 8 lub 9 wzorca umowy zlecenia dochodzenia roszczeń kredytowych;

[6.] „Strony zobowiązują się do zachowania tajemnicy dotyczącej wszelkich otrzymanych informacji i dokumentów przez czas trwania Umowy i po jej zakończeniu”

➤ § 2 ust. 4 wzorca umowy zlecenia dochodzenia roszczeń kredytowych

za niedozwolone postanowienia umowne, o których mowa w art. 385¹ § 1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. z 2020 r. poz. 1740 ze zm.), co stanowi naruszenie art. 23a ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów - i zakazuje ich wykorzystywania.

- II. Na podstawie art. 23b ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2021 r. poz. 275) Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów **nakłada na Arbiter S.A. z siedzibą we Wrocławiu** obowiązek usunięcia trwających skutków naruszenia zakazu, o którym mowa w art. 23a ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów - określonych w pkt. I. sentencji decyzji, polegający na:

[1.] wysłaniu - w terminie **1 miesiąca** od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji - pisemnej informacji, w formie przesyłki rejestrowanej - listu poleconego, do wszystkich konsumentów, będących stronami wykonanych lub wykonywanych umów zawartych na podstawie wzorców umownych, o których mowa w pkt I. sentencji niniejszej decyzji o uznaniu za niedozwolone postanowień tych wzorców. Przesłane do konsumentów pismo winno zawierać informację o wydaniu przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów decyzji w niniejszej sprawie (uwzględniając numer oraz datę wydania decyzji) wraz z przytoczeniem pełnej treści pkt. I. sentencji tej decyzji oraz informację o stronie internetowej Urzędu: www.uokik.gov.pl, na której decyzja będzie dostępna, a także informację, że postanowienia wymienione w pkt I. sentencji decyzji nr RKT-6/2021 z dnia 9 grudnia 2021 r. zostały uznane za niedozwolone i zakazano ich wykorzystywania (art. 23b ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów) oraz są bezskuteczne wobec wszystkich konsumentów, którzy zawarli z przedsiębiorcą umowę na podstawie wzorców wskazanych w decyzji (art. 23d ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów - tj. przedsiębiorca nie może się na nie powoływać i kształtować na ich podstawie stosunku umownego z konsumentem). Informacja przekazana konsumentom będzie w warstwie wizualnej sporządzona czcionką w rozmiarze co najmniej 11, kolorze czarnym i rodzaju Times New Roman;

[2.] opublikowaniu w terminie **1 miesiąca** od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji, na koszt **Arbiter S.A. z siedzibą we Wrocławiu**, na jej stronie internetowej, która na dzień wydania niniejszej decyzji mieści się pod adresem www.arbitersa.pl oświadczenia,

utrzymywanego na tej stronie przez okres 6 miesięcy od daty publikacji, o następującej treści:

„Arbiter S.A. z siedzibą we Wrocławiu informuje, iż Prezes UOKiK wydał w dniu 9 grudnia 2021 r. decyzję nr RKT-6/2021, na podstawie której stwierdził, że niektóre z postanowień umownych zawartych we wzorcach umowy zlecenia dochodzenia roszczeń kredytowych zostały uznane za niedozwolone i zakazano ich wykorzystywania wobec konsumentów (art. 23b ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów) oraz są bezskuteczne wobec wszystkich konsumentów, którzy zawarli z przedsiębiorcą umowę na podstawie wzorców wskazanych w decyzji (art. 23d ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów - tj. przedsiębiorca nie może się na nie powoływać i kształtować na ich podstawie stosunku umownego z konsumentem). Bezskuteczność tych postanowień powstaje z mocy prawa i nie jest konieczne stwierdzenie jej na drodze sądowej. Klauzulę uznaną za niedozwoloną należy traktować tak, jakby w ogóle nie była zawarta w umowie lub w aneksie do umowy.

Szczegóły wykonania powyższych obowiązków i ich zakres określono w ww. decyzji Prezesa UOKiK nr RKT-6/2021 dostępnej pod adresem internetowym www.uokik.gov.pl. Decyzja jest prawomocna”.

Oświadczenie jw. Arbiter S.A. z siedzibą we Wrocławiu opublikuje w następujący sposób:

- czarną czcionką (kod szesnastkowy RGB #000000) ARIAL na białym tle (kod szesnastkowy RGB #ffffff),
- tekst powyższego oświadczenia zostanie wyjustowany,
- w górnej części strony głównej domeny arbitersa.pl z możliwością jego zamknięcia przez użytkownika poprzez kliknięcie krzyżyka w prawym górnym rogu ramki; oświadczenie ma być widoczne przez cały czas, gdy użytkownik jest na stronie (niezależnie od tego, czy strona jest przez użytkownika przewijana) i samodzielnie nie zamknie tej informacji (oświadczenie nie może przybrać formy np. rotacyjnego banera czy slajdera),
- czcionka powinna odpowiadać wielkości czcionki zwyczajowo używanej na ww. stronie internetowej, tekst umieszczony w ramce, o rozmiarze takim, aby była ona w całości wypełniona oświadczeniem, o którym mowa w niniejszym punkcie, z uwzględnieniem marginesu 2,5 cm z każdej strony,
- fragment oświadczenia o treści „decyzji Prezesa UOKiK nr RKT-6/2021 dostępnej pod adresem internetowym www.uokik.gov.pl” powinien być zamieszczony w formie hiperłącza (linku) do niniejszej decyzji,

przy czym obowiązek ten powinien być zrealizowany z zastosowaniem następujących zasad:

A. w przypadku zmiany firmy przedsiębiorcy, jego przekształcenia lub przejścia praw i obowiązków na inny podmiot pod jakimkolwiek tytułem, powyższy obowiązek publikacyjny powinien zostać zrealizowany odpowiednio przez lub za pośrednictwem danego przedsiębiorcy lub jego następcy prawnego, ze wskazaniem firmy dawnej i nowej,

B. w przypadku zmiany adresu strony internetowej, należy niniejsze rozstrzygnięcie zastosować odpowiednio do strony internetowej funkcjonującej w dacie uprawomocnienia się niniejszej decyzji,

C. w razie zmiany treści sentencji decyzji lub jej uzasadnienia przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów lub sąd powszechny, w zakresie podlegającym obowiązkowi publikacji, należy obowiązek ten wykonać zgodnie ze zmienioną treścią decyzji.

III. Na podstawie art. 106 ust. 1 pkt 3a ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2021 r. poz. 275) w związku z naruszeniem zakazu, o którym mowa w art. 23a tej ustawy, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów **nakłada na Arbiter S.A. z siedzibą we Wrocławiu kary pieniężne**, płatne do budżetu państwa, w następującej wysokości:

[1.] **53 102 zł** (słownie: pięćdziesięciu trzech tysięcy stu dwóch złotych) w zakresie opisanym w pkt. I.[1.]-I.[4.] sentencji niniejszej decyzji;

[2.] **28 965 zł** (słownie: dwudziestu ośmiu tysięcy dziewięciuset sześćdziesięciu pięciu złotych) w zakresie opisanym w pkt. I.[5.] sentencji niniejszej decyzji;

[3.] **19 310 zł** (słownie: dziewiętnastu tysięcy trzystu dziesięciu złotych) w zakresie opisanym w pkt. I.[6.] sentencji niniejszej decyzji.

IV. Na podstawie art. 77 ust. 1 i art. 80 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2021 r. poz. 275), oraz na podstawie art. 263 § 1 i art. 264 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 735 ze zm.) w związku z art. 83 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów obciąża **Arbiter S.A. z siedzibą we Wrocławiu** kosztami postępowania opisanego w punkcie I. sentencji niniejszej decyzji w sprawie o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone w kwocie **41 złotych** (słownie: czterdziestu jeden złotych) i zobowiązuje **Arbiter S.A. z siedzibą we Wrocławiu** do zwrotu tych kosztów Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w terminie 14 dni od daty uprawomocnienia się niniejszej decyzji.

UZASADNIENIE

- (1) W imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (dalej także: „Prezes Urzędu” lub „Prezes UOKiK”), wszczęto z urzędu w dniu 8 lipca 2019 r. postępowanie w sprawie o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone stosowanych przez **Arbiter S.A. z siedzibą we Wrocławiu** (dalej także: „Spółka” lub „Przedsiębiorca”). Spółce zarzucono stosowanie we wzorcach umowy o świadczenie usług prawnych w zakresie dochodzenia roszczeń z tytułu: a. umów ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym (dalej: „polisolokaty”), b. umów kredytu hipotecznego waloryzowanego lub denominowanego do waluty w zakresie dotyczącym ubezpieczenia niskiego wkładu własnego (dalej: „unww”) oraz c. umów kredytu hipotecznego waloryzowanego lub denominowanego do waluty obcej w zakresie dotyczącym klauzul waloryzacyjnych (dalej: „chf”) postanowień, które mogą zostać uznane za niedozwolone postanowienia umowne, o których mowa w art. 385¹ § 1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (Dz. U. z 2020 r. poz. 1740 - dalej także: „kc”), a co może stanowić naruszenie art. 23a ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2021 r. poz. 275 - dalej także: „uokik”).
- (2) W toku przedmiotowego postępowania Prezes Urzędu wezwał Spółkę m.in. do przestania stosowanych w obrocie konsumenckim wzorców umowy o świadczenie usług prawnych w

zakresie polisłokat, unww i chf. Pismem z dnia 16 marca 2020 r. Spółka przedstawiła wprowadzone m.in. do obrotu od dnia 14 października 2019 r. nowe wzorce umów w zakresie dochodzenia roszczeń kredytowych. Po zapoznaniu się z tymi wzorcami umów - umowy zlecenia dochodzenia roszczeń kredytowych oraz wzorcami aneksów do tych umów - Prezes Urzędu powziął podejrzenie, iż w zakresie opisanym powyżej mogło dojść do naruszenia przez Spółkę zakazu stosowania we wzorcach umów zawieranych z konsumentami niedozwolonych postanowień umownych, o których mowa w art. 385¹ § 1 kc, co może stanowić naruszenie art. 23a uokik. Postanowieniem nr 1 z dnia 15 grudnia 2020 r. wszczęto z urzędu przedmiotowe postępowanie administracyjne, zarzucając Przedsiębiorcy, stosowanie niedozwolonych postanowień umownych, zakwestionowanych w punkcie I. sentencji niniejszej decyzji - dalej także: „Decyzja” (dowód: karty nr 3-9).

- (3) Prezes Urzędu zawiadomił Spółkę o wszczęciu przedmiotowego postępowania oraz poinformował o możliwości ustosunkowania się do treści zarzutów sformułowanych w Postanowieniu nr 1 (dowód: karta nr 10).
- (4) Spółka przedstawiła swoje stanowisko w sprawie w pismach z dnia 15 stycznia 2021 r. (dowód: karty nr 133-135), 5 maja 2021 r. (dowód: karty 142-146) oraz 5 lipca 2021 r. (dowód: karty 183-184).
- (5) W piśmie z dnia 15 stycznia 2021 r. Spółka wskazała, że zakwestionowane przez Prezesa Urzędu klauzule nie naruszają równowagi stron umowy. Spółka podkreśliła, że zdecydowana większość jej klientów wybiera [...]. W ocenie Spółki rozłożenie praw i obowiązków w umowie sprawia, że to klient jest w niej stroną bardziej uprzywilejowaną. Spółka w imieniu klienta pozyskuje wszelkie niezbędne dokumenty, przeprowadza ich analizę, proponuje ścieżkę postępowania, formułuje roszczenie, ocenia bieg przedawnienia, termin wymagalności oraz sporządza niezbędne dokumenty w postępowaniu. Spółka wskazała zarazem, że wszystkie powyższe czynności w zdecydowanej większości przypadków wykonywane są [...]. Zakwestionowane klauzule nie zaburzają zatem równowagi stron umowy, ale mają na celu jej przywrócenie i zrównoważenie uprzywilejowanej pozycji konsumenta.
- (6) W zakresie klauzul wymienionych w punktach I.[1.]-[4.] sentencji Decyzji Spółka wskazała m.in., że postanowienia dotyczące kar umownych w przypadku rozwiązania umowy bądź wypowiedzenia pełnomocnictwa przed skierowaniem sprawy na drogę postępowania sądowego opierają się o wartość przedmiotu sporu. Tym samym kary umowne przed jej ustaleniem, co następuje w momencie złożenia powództwa, w ogóle nie można dochodzić. Spółka wskazała również, iż trudno jej czynić zarzut wykorzystywania instytucji kary umownej, gdyż takiej konstrukcji wręcz się wymaga od podmiotu posługującego się profesjonalnymi pełnomocnikami.
- (7) Wprowadzenie kar umownych nie powinno być zdaniem Przedsiębiorcy rozumiane jako naruszające równowagę stron umowy - jest to jedynie ułatwienie procesowe, pozwalające na niewykazywanie wysokości poniesionej szkody. Naruszeniem równowagi stron byłoby wyłączenie odpowiedzialności Spółki w całości lub w części w przypadku rozwiązania umowy przez Spółkę, a tymczasem taka sytuacja nie ma miejsca. Ponadto, w ocenie Spółki brak zastrzeżenia kary umownej na rzecz konsumenta nie pozbawia go prawa do dochodzenia naprawienia ewentualnej szkody wywołanej wypowiedzeniem umowy przez Spółkę. Umowa nie nakłada na klienta dodatkowych obowiązków, które co do zasady obciążają w całości Spółkę - konsument jest zobowiązany wyłącznie do dostarczenia niezbędnych dokumentów i

pokrycia wynagrodzenia przedsiębiorcy. Spółka wskazała również, iż nigdy jej zamiarem nie było dochodzenie od klienta kar umownych w przypadku rozwiązania przez nią umowy - [...].

- (8) Zdaniem Spółki kara umowna w wysokości 4 % WPS nie powinna być uznana za wygórowaną - odpowiadać może również sankcji z tytułu odstąpienia lub wystąpienia z umowy ubezpieczenia na życie, zgodnie z którą w takiej sytuacji zakład ubezpieczeń wypłaca wartość opłaconych składek pomniejszonych o nie więcej niż 4 %. Spółka podkreśliła przy tym jak niewspółmiernie kształtuje się zakres prac wykonywanych przez zakład ubezpieczeń do pracy jaka musi zostać wykonana przez przedsiębiorcę w celu właściwej realizacji umowy zlecenia dochodzenia roszczeń kredytowych. Wykonywane w ramach zlecenia czynności wymagają olbrzymiego nakładu pracy i czasu - nie tylko specjalistów z dziedziny prawa, ale również finansów i obsługi klientów, których nie rekompensuje [...]. Zdaniem Spółki przedmiotowy model biznesowy jest bardzo korzystny dla konsumentów - dodatkowo bowiem Spółka [...]. Dlatego też, w ocenie Spółki, zakwestionowane klauzule mają na celu wyrównanie pozycji obu stron umowy.
- (9) W zakresie klauzuli z pkt. I.[2.] Spółka wyjaśniła, że kwestionowane postanowienie nie obowiązuje obecnie w żadnej umowie, gdyż z każdym z konsumentów został podpisany aneks zmieniający treść umowy i zastępujący karę w wysokości 9 tys. zł, karą stanowiącą 9 % WPS.
- (10) Zdaniem Spółki także kara umowa w wysokości 9 % WPS nie może być uznana za wygórowaną. Spółka powołała się przy tym na regulację przewidującą możliwość zastrzeżenia rekompensaty w wysokości do 3 % spłacanej kwoty kredytu hipotecznego - w przypadku spłaty części lub całości kredytu hipotecznego. Spółka podkreśliła przy tym, że wysokość zastrzeganych przez nią kar umownych nie jest wyliczana od kwoty udzielonego kredytu, ale od WPS - stanowiącego zdecydowanie mniejszą wartość.
- (11) W zakresie klauzuli z pkt. I.[4.] Spółka stoi stanowisku, iż ustalenie na wypadek wypowiedzenia umowy wynagrodzenia za wykonaną pracę w oparciu o kwotową stawkę roboczogodzin, nie tylko nie stawia konsumenta w gorszej sytuacji, ale broni jego interesów. Zakwestionowana klauzula w sposób transparentny informuje konsumenta odnośnie kosztów jakie będzie zobowiązany ponieść w przypadku rozwiązania umowy na etapie postępowania sądowego i gwarantuje, że Spółka nie zostanie z tego tytułu bezpodstawnie wzbogacona. Dodatkowo kwestionowana klauzula zapewnia, że wyliczona kwota wynagrodzenia zostanie pomniejszona o kwoty wniesionych już przez konsumenta na rzecz Spółki opłat na etapie postępowania przedsądowego i sądowego.
- (12) Spółka zwróciła przy tym uwagę, iż umowa zawierana jest w stanie faktycznym, w którym konsument nie dysponuje wszystkimi dokumentami koniecznymi do analizy roszczenia, które dopiero są pozyskiwane przez Spółkę na etapie wykonywania umowy. Wobec tego ocena, czy realizacja umowy będzie skuteczna i jakie będzie mieć szanse powodzenia jest możliwa dopiero po pewnym etapie od zawarcia umowy. Mając zaś na względzie, iż Spółka znacznie ogranicza swoje wynagrodzenie ryczałtowe, uzasadnionym i zgodnym z równowagą stron wydaje się nieobciążanie jej karą umowną w przypadku rozwiązania umowy.
- (13) Spółka wskazała także, iż zakwestionowane klauzule [...]. Jeśli klient, [...]. Spółka też nie wypowiedziała klientowi nigdy umowy na etapie postępowania sądowego.
- (14) W piśmie z dnia 5 maja 2021 r. Spółka podniosła również, iż zakwestionowane w pkt. I.[1.]-[4.] klauzule dotyczą wynagrodzenia należnego Spółce z tytułu świadczenia usług dochodzenia roszczeń kredytowych. Specyfika zawieranych przez Spółkę umów zakłada, że

istotna część wynagrodzenia płatna jest dopiero po wykonaniu zlecenia ze skutkiem pozytywnym dla konsumenta, a Spółka tymczasowo do czasu zakończenia sprawy pokrywa wydatki związane z wykonywaniem usługi. Powyższe nie oznacza jednak, że Spółka zwalnia konsumenta z obowiązku zwrotu poniesionych wydatków, a tym bardziej z uiszczenia należnego wynagrodzenia (sytuacja taka ma miejsce wyłącznie w przypadku negatywnego zakończenia sprawy). Dlatego też zdaniem Spółki zakwestionowane postanowienia dotyczą głównego świadczenia konsumenta jakim jest obowiązek zapłaty wynagrodzenia.

- (15) Zdaniem Spółki zakwestionowane klauzule są korzystne dla konsumenta ponieważ pozwalają mu zredukować ryzyko finansowe związane z dochodzeniem odszkodowania. W sytuacji gdyby nie istniały postanowienia umowy zabezpieczające otrzymanie przez Spółkę wynagrodzenia, które uzależnione jest od końcowego rezultatu sprawy, to konsument musiałby z góry pokrywać koszty wykonywania zlecenia, co mogłoby stanowić dla konsumenta realną barierę uniemożliwiającą dochodzenie roszczeń.
- (16) Zdaniem Spółki kara umowna, zastrzeżona w kwestionowanych klauzulach, stanowi odpowiednik art. 746 § 1 kc - zawiera w sobie wydatki poniesione przez zleceniobiorcę celem realizacji umowy, w szczególności koszty opłat sądowych oraz wynagrodzenie profesjonalnych pełnomocników, za pomocą których wykonywane jest zlecenie. Spółka podniosła, iż opłaca te wydatki z własnych środków, a zastrzeżona kara umowna służy zabezpieczeniu ich zwrotu w sytuacji, gdy z przyczyn nie dotyczących Spółki, konsument postanowi zaprzestać kontynuowania współpracy rozwiązując umowę lub odwołując pełnomocnictwo udzielone profesjonalnemu pełnomocnikowi.
- (17) Spółka nie zgodziła się ze stanowiskiem, że „W przypadku wynagrodzenia typu *success fee* Spółka nie może żądać w jego miejsce żadnego innego surogatu, o ile tylko rozwiązanie umowy nastąpiło przed osiągnięciem określonego przez strony rezultatu”. Zdaniem Spółki strony umówiły się o świadczenie usługi za wynagrodzeniem, a jedyna różnica polega na odmiennym określeniu momentu, w którym to wynagrodzenie ma zostać opłacone oraz na zwolnieniu konsumenta z obowiązku uiszczenia wynagrodzenia w przypadku negatywnego zakończenia zlecenia.
- (18) W ocenie Spółki przewidziana sankcja w zakresie w jakim odnosi się do rozwiązania umowy zlecenia bez ważnych powodów w swojej wysokości jest współmierna do wysokości poniesionych przez Spółkę kosztów związanych wykonywaniem zlecenia, a tym samym nie stanowi dodatkowej dolegliwości z tytułu wypowiedzenia umowy. Obowiązek uiszczenia wynagrodzenia czy też zwrotu poniesionych przez Spółkę wydatków w celu wykonania usługi nie mogą być uznane za sprzeczne z dobrymi obyczajami, czy też rażąco naruszające interesy konsumentów.
- (19) W odniesieniu do klauzuli z pkt. I.[5.] sentencji Decyzji Spółka wskazała, że nie było jej intencją, aby doprowadzić do sytuacji, w której należne jej będzie wynagrodzenie za niewykonaną pracę. Kwestionowana klauzula miała na celu jedynie usprawnienie procesu sądowego i uniknięcie sytuacji, w której konsument byłby jednocześnie reprezentowany przed sądem przez dwóch pełnomocników. Zdaniem Spółki kwestionowana klauzula nie wyklucza możliwości wypowiedzenia przez konsumenta umowy na etapie postępowania polubownego i związania się umową z innym zleceniobiorcą. W ocenie Spółki powyższe argumenty świadczą o tym, że oceniana klauzula ma na celu jedynie ochronę interesów konsumentów i nie kształtuje ich praw w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami.

- (20) W piśmie z dnia 5 maja 2021 r. Spółka dodała, iż brak kwestionowanej klauzuli będzie skutkowało możliwością powierzenia tej samej sprawy wielu podmiotom, co w praktyce uniemożliwi ustalenie któremu z nich powinno zostać wypłacone wynagrodzenie. Ponadto sytuacja, w której konsument uzyska świadczenie już po podpisaniu umowy ze Spółką, a jeszcze przed podjęciem przez nią jakichkolwiek czynności, wydaje się mieć charakter wyłącznie hipotetyczny. Wątpliwe jest przy tym, aby konsument był zainteresowany zawarciem umowy ze Spółką w sytuacji, w której istniałaby szansa na uzyskanie świadczenia bez podejmowania działań z jej strony. Spółka wskazała także, iż sam fakt powierzenia sprawy profesjonalnemu podmiotowi zawodowo zajmującemu się dochodzeniem odszkodowań może być istotnym czynnikiem skłaniającym drugą stronę, np. do polubownego rozwiązania sporu. Skoro więc renoma Spółki skłoniła drugą stronę do zadośćuczynienia roszczeniu klienta, to zarówno dobre obyczaje jak i zasady słuszności wskazywałyby na zasadność uiszczenia wynagrodzenia na rzecz zleceniobiorcy.
- (21) W zakresie klauzuli z pkt. I.[6.] sentencji Decyzji Spółka wskazała, że obowiązki z niej wynikające są tożsame dla obu stron, wobec czego nie kształtuje ona praw i obowiązków w sposób nierównomierny, czy też krzywdzący dla konsumenta. Spółka nie zgodziła się także ze stanowiskiem jakoby celem wprowadzenia zakwestionowanej klauzuli było utrudnienie konsumentowi próby weryfikacji zawartej umowy, a w konsekwencji ewentualne zakończenie łączącego strony stosunku zobowiązaniowego. Wprowadzeniem kwestionowanej klauzuli o zachowaniu tajemnicy do wzorca umowy nie było założenie, że zawarta przez konsumenta umowa może być dla niego korzystna - cała umowa została przygotowana w jak najlepszej wierze, z myślą o zabezpieczeniu interesów obu stron. Zdaniem Spółki sugestie, iż Spółka wprowadziła klauzulę o zachowaniu poufności w celu ukrycia swych złych zamiarów są bezpodstawne i krzywdzące.
- (22) W ocenie Spółki klauzula poufności jest standardowym zapisem w tego rodzaju umowach, a zarazem konieczna. Spółka podkreśliła, że w przypadku wzoru umowy będącego przedmiotem oceny w niniejszym postępowaniu tajemnica odnosi się nie tylko do postanowień umowy zawieranej z konsumentem, ale również do wszystkich czynności i dokumentów związanych z prowadzoną sprawą, takich jak gromadzenie dokumentacji niezbędnej do prowadzenia sprawy, prowadzenie negocjacji ugodowych, sporządzanie pism procesowych i pozasądowych. Zarówno wskazane powyżej czynności, jak i pozyskane dzięki nim informacje, dla dobra sprawy, nie powinny być ujawniane osobom trzecim. Omawianym obowiązkiem powinny zostać obwarowane obie strony umowy. Spółka wskazała wreszcie, że wszelkie zagadnienia związane z prowadzeniem spraw klientów stanowią jej *know-how* i tajemnicę przedsiębiorstwa, a zatem Spółka ma ważny interes, aby wypracowany przez lata sposób prowadzenia spraw pozostał jej tajemnicą.
- (23) W piśmie z dnia 5 maja 2021 r. Spółka dodała, że oceniana klauzula została sformułowana w sposób zrozumiały dla przeciętnego konsumenta. Przedmiotowej klauzuli nie można przy tym oceniać w oderwaniu od powszechnie obowiązujących przepisów prawa. Zdaniem Spółki przepisy te mają gwarantować konsumentom, że obowiązek zachowania tajemnicy nie dotyczy informacji lub dokumentów, które zostały podane do publicznej wiadomości lub informacji, a także dokumentów i informacji, które:
- a. są znane stronie z innych źródeł, bez obowiązku zachowania ich w tajemnicy oraz bez naruszenia umowy,

- b. zostały uzyskane od osoby trzeciej, która uprawniona jest do udzielenia takich informacji bez związku z umową,
 - c. oraz których ujawnienie wymagane jest na podstawie obowiązujących przepisów prawa lub na podstawie żądania uprawnionych władz.
- (24) Ponadto, zdaniem Spółki, nie stanowi ujawnienia przez konsumenta tajemnicy poprzez przekazanie informacji lub dokumentów swoim doradcom, a w szczególności profesjonalnym pełnomocnikom, jak adwokat czy radca prawny.
- (25) W ocenie Spółki przeciętny konsument jest świadomy powyższych praw, w związku z czym nie wydaje się konieczne ich powielenie w treści umowy. Spółka podkreśliła, że działa na wysoce konkurencyjnym rynku wobec czego ma uzasadniony interes w tym, aby wypracowany przez lata sposób prowadzenia spraw, zarządzania nimi oraz pozyskiwania klientów pozostał jej tajemnicą. Jest to istotne dla źródeł jej zysków, a przy tym nie ogranicza żywotnych interesów konsumentów.
- (26) W piśmie z dnia 5 lipca 2021 r. Spółka zasadniczo powtórzyła dotychczas przedstawione stanowisko (dowód: karty nr 183-184).
- (27) Pismem z dnia 30 lipca 2021 r. Przedsiębiorca został zawiadomiony o zakończeniu zbierania materiału dowodowego (dowód: karta nr 220). W wyznaczonym terminie Przedsiębiorca nie skorzystał z uprawnienia do zapoznania się ze zgromadzonym materiałem dowodowym.

Prezes Urzędu ustalił, co następuje:

- (28) Arbiter S.A. z siedzibą we Wrocławiu jest przedsiębiorcą wpisanym do Rejestru Przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Fabrycznej we Wrocławiu, VI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem 0000341073 (dowód: karty nr 225-228 - informacja odpowiadająca odpisowi aktualnemu z KRS z dnia 26 listopada 2021 r.).
- (29) Spółka, w ramach prowadzonej działalności gospodarczej, przy zawieraniu umów o świadczenie usług prawnych posługuje się w relacjach z konsumentami, wzorcami umów, a klauzule zawarte we wzorcach umowy zlecenia dochodzenia roszczeń kredytowych oraz we wzorcu aneksu do tych umów, są przedmiotem badania w niniejszym postępowaniu.
- (30) Spółka, w ramach prowadzonej działalności gospodarczej, przy zawieraniu umów polegających na dochodzeniu roszczeń wykorzystywała kilka wersji wzorców umowy. Przedmiotem oceny w niniejszym postępowaniu są klauzule stosowane przez Spółkę w 15 wersjach wzorca umowy zlecenia dochodzenia roszczeń kredytowych oraz wzorcu aneksów do tych umów. Na podstawie tych wzorców umowy Spółka zobowiązuje się do świadczenia na rzecz konsumenta usług prawnych mających na celu uzyskanie świadczenia pieniężnego lub zmniejszenie zobowiązań zleceniodawcy względem banku. Powyższe obejmuje m.in. analizę dokumentacji, audyt prawny oraz prowadzenie postępowania sądowego. Z kolei konsument, w zależności od wersji wzorca umowy, zobowiązuje się zapłacić Spółce m.in. opłatę wstępną za postępowanie przedsądowe, opłatę wstępną za postępowanie sądowe, opłatę na etapie postępowania sądowego - za I i II instancję - oraz wynagrodzenie prowizyjne (*success fee*) liczone od kwoty środków pieniężnych, o które pomniejszone zostało zobowiązanie finansowe i obciążenia konsumenta względem banku. Wzorce umowy zlecenia dochodzenia roszczeń kredytowych przewidują również konieczność uiszczenia dodatkowego wynagrodzenia ryczałtowego na wypadek uznania postanowień umowy kredytowej za

nieważne, niewiążące bądź nieskuteczne wobec konsumenta, a także dodatkowe wynagrodzenie z tytułu zawarcia ugody. W przypadku wzorców umowy zawierających klauzulę z pkt. [2.] sentencji Decyzji Spółce przysługuje dodatkowe wynagrodzenie w wysokości [...] zł z tytułu unieważnienia umowy kredytowej lub zawarcia ugody, a w przypadku wzorca umowy zawierającego klauzulę z pkt. [4.] sentencji Decyzji wynagrodzenie to wynosi [...] zł.

- (31) Na podstawie wzorców umowy zlecenia dochodzenia roszczeń kredytowych zawierających klauzulę zakwestionowaną w pkt. [1.] sentencji Decyzji ustalono, iż opłata na etapie sądowym za obie instancje wynosi zasadniczo [...] - te wersje wzorców umowy [...]. W dwóch innych wersjach tego wzorca umowy wynagrodzenie to wynosi [...] - dowód: karty nr 63-86 - załączniki nr 7-10 do pisma Spółki z dnia 16 marca 2020 r.
- (32) Z kolei w przypadku dwóch wersji wzorców umowy odnoszących się do klauzul z pkt. [2.] i [3.] sentencji Decyzji opłata na etapie sądowym za obie instancje wynosi [...] - dowód: karty nr 87-92 oraz 97-102 - załączniki nr 11 i 13 do pisma Spółki z dnia 16 marca 2020 r.
- (33) Wzór umowy zawierający klauzulę zakwestionowaną w pkt. [4.] sentencji Decyzji [...]. Z faktycznie zawartej umowy, w której znajduje się ta klauzula wynika, iż strony [...] - dowód: karty nr 1252-130 - załącznik nr 19 do pisma Spółki z dnia 16 marca 2020 r. oraz karty nr 172-177 - załącznik nr 1 (umowa nr 4) do pisma spółki z dnia 5 maja 2021 r.
- (34) Zawierane przez Spółkę umowy noszą cechy nienazwanej umowy o świadczenie usług prawnych, do której zgodnie z art. 750 kc w sposób odpowiedni stosuje się przepisy o zleceniu. Zawierane przez Spółkę umowy są umowami starannego działania - Spółka zobowiązuje się do wykonywania umowy „ze szczególną starannością, z uwzględnieniem obowiązujących przepisów prawa, aktualnego orzecznictwa sądów powszechnych oraz doktryny prawa, profesjonalnego charakteru swojej działalności oraz zasad etyki zawodowej radców prawnych i adwokatów” - § 2 ust. 2 ww. wzorców umowy.
- (35) Na podstawie materiału zebranego w toku postępowania ustalono, że Przedsiębiorca we wzorcach umów zlecenia dochodzenia roszczeń kredytowych stosował następujące postanowienia:

[1.] „Zleceniodawca, w przypadku rozwiązania niniejszej umowy lub odwołania pełnomocnictwa dla profesjonalnego pełnomocnika procesowego na etapie postępowania sądowego zobowiązuje się w terminie 14 dni zapłacić karę umowną w wysokości 4 % (cztery procent) od wartości WPS (wartość przedmiotu sporu). Arbiter S.A. wystawi z tego tytułu fakturę VAT”

➤ § 6 ust. 8 (lub § 6 pkt 4 lub 8) wzorca umowy zlecenia dochodzenia roszczeń kredytowych - wersje obowiązujące od dnia 25 listopada 2019 r.;

[2.] „W przypadku rozwiązania niniejszej umowy na etapie postępowania sądowego przez Zleceniodawcę lub odwołania pełnomocnictwa dla profesjonalnego pełnomocnika procesowego, Zleceniodawca zobowiązuje się w terminie 14 dni od dnia rozwiązania umowy, zapłacić karę umowną w wysokości 9.000 zł (słownie: dziewięć tysięcy złotych) brutto. Arbiter S.A. wystawi z tego tytułu fakturę VAT”

➤ § 6 ust. 6 (lub § 6 pkt 4 lub 8) wzorca umowy zlecenia dochodzenia roszczeń kredytowych - wersje obowiązujące od dnia 30 stycznia 2020 r.;

[3.] „W przypadku rozwiązania niniejszej umowy na etapie postępowania sądowego przez Zleceniodawcę lub odwołania pełnomocnictwa dla profesjonalnego pełnomocnika procesowego, Zleceniodawca zobowiązuje się w terminie 14 dni od dnia rozwiązania umowy, zapłacić karę umowną w wysokości 9 % (dziewięć procent) od wartości WPS (wartość przedmiotu sporu). Arbiter S.A. wystawi z tego tytułu fakturę VAT”

§ 1 wzorca aneksu do umowy zlecenia dochodzenia roszczeń kredytowych - dotyczy wzorców umowy zlecenia dochodzenia roszczeń kredytowych w wersjach obowiązujących od dnia 30 stycznia 2020 r.;

[4.] „W przypadku rozwiązania niniejszej umowy na etapie postępowania sądowego przez Zleceniodawcę lub odwołania pełnomocnictwa dla profesjonalnego pełnomocnika procesowego, Zleceniodawca zapłaci ARBITER S.A. wynagrodzenie za wykonaną do dnia wypowiedzenia niniejszej umowy pracę, w kwocie 250 zł netto tj. 307,50 zł brutto za roboczogodzinę, pomniejszone o wysokość wniesionej opłaty częściowej określonej w ust. 2. Arbiter S.A. przedstawi stosowne rozliczenie oraz wystawi z tego tytułu fakturę VAT”

➤ § 6 ust. 6 wzorca umowy zlecenia dochodzenia roszczeń kredytowych - wersja obowiązująca od dnia 16 marca 2020 r.;

[5.] „Zlecenie udzielone ARBITER S.A. na podstawie Umowy nie może być jednocześnie realizowane przez innych zleceniobiorców. W przypadku zaistnienia jednak takiej sytuacji, strony uznają, że kwoty zostały odzyskane od Banku staraniem Arbiter S.A. a wynagrodzenie należy się zgodnie z zapisami niniejszej umowy”

➤ § 2 ust. 8 lub 9 wzorca umowy zlecenia dochodzenia roszczeń kredytowych;

[6.] „Strony zobowiązują się do zachowania tajemnicy dotyczącej wszelkich otrzymanych informacji i dokumentów przez czas trwania Umowy i po jej zakończeniu”

➤ § 2 ust. 4 wzorca umowy zlecenia dochodzenia roszczeń kredytowych

(dowód: karty 59-132 - załączniki nr 6-19 do pisma Spółki z dnia 16 marca 2020 r.).

- (36) Oferta Spółki związana z dochodzeniem roszczeń nie była ograniczona terytorialnie - konsumenci, z którymi zostały zawarte umowy zlecenia dochodzenia roszczeń kredytowych lub do których taka oferta została skierowana zamieszkują obszar całego kraju (dowód: karta nr 182).
- (37) Główną stroną internetową Przedsiębiorcy wykorzystywaną w prowadzonej działalności gospodarczej jest strona działająca pod adresem www.arbitersa.pl (dowód: karta nr 182).
- (38) Ustalono również, iż Spółka zawarła łącznie z konsumentami [...] umów, w których znajdują się klauzule zakwestionowane w sentencji Decyzji. Klauzula zakwestionowana w pkt. [1.], znajduje się w [...] umowach, z pkt. [2.] w [...] umowach, z pkt. [4.] w [...] umowach, a z pkt. [5.] i [6.] w [...] umowach. Spółka zawarła również [...] aneksów zawierających klauzulę z pkt. [3.] Decyzji (dowód: karty nr 139-140).
- (39) Ustalono zarazem, iż z dniem 30 kwietnia 2021 r. Spółka zakończyła projekt związany z oferowaniem usługi dochodzenia roszczeń kredytowych oraz nie kontynuuje z tą datą pozyskiwania nowych klientów będących konsumentami. Tym samym żaden z wzorców umowy będących przedmiotem oceny w niniejszym postępowaniu nie jest już dalej wykorzystywany przy oferowaniu przedmiotowych usług (dowód: karta nr 141).

- (40) Klauzula z pkt. [4.] sentencji Decyzji stosowana była w wersji wzorca umowy do dnia 16 marca 2020 r., a klauzule, o których mowa w pkt. [5.] i [6.] sentencji Decyzji stosowane były przez Spółkę w wersjach wzorca umowy zlecenia dochodzenia roszczeń kredytowych począwszy od dnia 14 października 2019 r. Z kolei w zakresie klauzuli z pkt. [2.] sentencji Decyzji Spółka zaprzestała stosowania wzorców umowy zawierających to postanowienie w marcu 2020 r. Ponadto, co najmniej dwie wersje wzorca umowy zlecenia dochodzenia roszczeń kredytowych zawierające klauzulę z pkt. [1.] sentencji Decyzji były stosowane przez Spółkę do czasu zaprzestania oferowania usługi dochodzenia roszczeń kredytowych konsumentom (dowód: karta nr 141-142).
- (41) Obrót osiągnięty przez Przedsiębiorcę w 2020 r. wyniósł [...] zł (słownie: [...]). Obrót ten ustalono na podstawie przedstawionego przez Spółkę rachunku zysków i strat za 2020 r. - stanowiącego część sprawozdania finansowego (dowód: karta 207).
- (42) W dniu 15 kwietnia 2021 r. Prezes Urzędu wydał decyzję nr RKT-1/2021, w której stwierdził naruszenie przez Przedsiębiorcę art. 23a uokik. W ww. decyzji uznano za niedozwolone i zakazano wykorzystywania niektóre z postanowień znajdujące się we wzorcach umów świadczenia usług prawnych w zakresie polisolokat, unww i chf. Decyzja jest prawomocna.

Prezes Urzędu zważył, co następuje:

Naruszenie interesu publicznego

- (43) Stosownie do art. 1 ust. 1 uokik, ochrona interesów przedsiębiorców i konsumentów podejmowana w ramach działań Prezesa Urzędu jest prowadzona w interesie publicznym. Ingerencja Prezesa Urzędu ma na celu ochronę interesów zbiorowości, a nie wprost poszczególnych, indywidualnych uczestników rynku. Naruszenie interesu publicznego stanowi bezwzględny warunek uznania kompetencji Prezesa Urzędu do rozstrzygnięcia określonej sprawy. Interes publiczny zostaje naruszony wówczas, gdy działania przedsiębiorcy godzą w interesy ogólnospołeczne i dotyczą szerokiego kręgu uczestników rynku, zaburzając jego prawidłowe funkcjonowanie.
- (44) W opinii Prezesa Urzędu, rozpatrywana sprawa ma charakter publicznoprawny. Wiąże się z ochroną praw potencjalnie nieograniczonej liczby konsumentów, zainteresowanych dochodzeniem roszczeń z tytułu zawartych przez nich umów kredytu hipotecznego waloryzowanego lub denominowanego do waluty obcej, którzy mogli być narażeni na stosowanie przez Spółkę we wzorcach umów niedozwolonych postanowień umownych. Zakwestionowane działania Spółki nie dotyczą więc interesów poszczególnych osób, których sprawy miałyby charakter jednostkowy, indywidualny i nie dający się porównać z innymi, ale kręgu konsumentów, których sytuacja jest identyczna i wynika z faktu posługiwania się przez Spółkę wzorcami umowy przy oferowaniu usług konsumentom.
- (45) Należy jednocześnie podkreślić, że przepisy art. 385¹ i art. 385³ kc, które stanowią materialną podstawę ingerencji Prezesa Urzędu w niniejszej sprawie, implementują do prawa krajowego Dyrektywę Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich (Dz. U. UE. L 95/29 z dnia 21 kwietnia 1993 r. - dalej także: „dyrektywa 93/13” lub „dyrektywa”). Interpretacji tych przepisów należy zatem dokonywać w odniesieniu do uregulowań zawartych w dyrektywie. Zgodnie z preambułą dyrektywy, obowiązkiem państw członkowskich jest zapewnienie, aby umowy zawierane z konsumentami nie zawierały nieuczciwych warunków. Należy tym samym uznać,

że ochrona interesu publicznego w rozpatrywanej sprawie wyraża się także w konieczności zagwarantowania, by we wzorcach umów wykorzystywanych przez przedsiębiorców w relacjach z konsumentami nie występowały niedozwolone postanowienia umowne.

Ad I. Naruszenie art. 23a uokik

- (46) Zgodnie z art. 23a uokik, zakazane jest stosowanie we wzorcach umów zawieranych z konsumentami niedozwolonych postanowień umownych, o których mowa w art. 385¹ § 1 kc.
- (47) Odwołanie się do stosowania we wzorcach umów zawieranych z konsumentami niedozwolonych postanowień umownych w rozumieniu art. 385¹ § 1 kc powoduje, że zrekonstruowanie treści zakazu wynikającego z art. 23a uokik wymaga sięgnięcia także do uregulowań kodeksowych, odnoszących się do wzorców umów i postanowień niedozwolonych. O ile bowiem art. 385¹ § 1 kc określa cywilnoprawne skutki zastosowania w umowie niedozwolonego postanowienia umownego, o tyle art. 23a uokik ustanawia publicznoprawny zakaz w tym zakresie.
- (48) Zgodnie z art. 385¹ § 1 kc, postanowienia umowy zawieranej z konsumentem niezgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. W świetle ww. przepisu, możliwość uznania postanowienia za niedozwolone zależna jest zatem od łącznego spełnienia następujących **trzech przesłanek formalnych**:
- 1) postanowienie jest stosowane przez przedsiębiorcę wobec konsumentów,
 - 2) postanowienie nie dotyczy sformułowanych w sposób jednoznaczny głównych świadczeń stron,
 - 3) postanowienie nie zostało indywidualnie uzgodnione oraz
- dwóch przesłanek merytorycznych**:
- 4) postanowienie kształtuje prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami,
 - 5) postanowienie narusza w sposób rażący interesy konsumenta.
- (49) Dla uznania danego postanowienia umowy za niedozwolone konieczne jest łączne wystąpienie przesłanki sprzeczności z dobrymi obyczajami wraz z jednoczesnym rażącym naruszeniem interesów konsumenta. Z reguły rażące naruszenie interesu konsumenta jest naruszeniem dobrych obyczajów, ale nie zawsze zachowanie sprzeczne z dobrymi obyczajami rażąco narusza ten interes¹.
- (50) Kompetencja do uznania danego postanowienia za abuzywne należy do Prezesa UOKiK na podstawie art. 23b ust. 1 uokik. Zgodnie z tym przepisem Prezes Urzędu wydaje decyzję o uznaniu postanowienia wzorca umowy za niedozwolone i zakazującą jego wykorzystywania, jeżeli stwierdzi naruszenie zakazu określonego w art. 23a uokik. W decyzji Prezes Urzędu przytacza treść postanowienia wzorca umowy uznanego za niedozwolone. Decyzja ta po uprawomocnieniu, zgodnie z art. 23d uokik, ma skutek wobec przedsiębiorcy, co do którego

¹ por. wyrok Sądu Najwyższego (dalej: SN) z dnia 13 października 2010 r., sygn. akt I CSK 694/09.

stwierdzono stosowanie niedozwolonego postanowienia umownego oraz wobec wszystkich konsumentów, którzy zawarli z nim umowę na podstawie wzorca wskazanego w decyzji.

1. Status przedsiębiorcy

- (51) Zakaz wyrażony w art. 23a uokik adresowany jest wyłącznie do przedsiębiorcy. Zgodnie z definicją przedsiębiorcy, zawartą w art. 4 pkt 1 uokik pod pojęciem tym należy rozumieć m.in. przedsiębiorcę w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2021 r. poz. 162). W myśl art. 4 ust. 1 ww. ustawy, przedsiębiorcą jest osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, wykonująca działalność gospodarczą. Działalność gospodarcza to zgodnie z art. 3 ww. ustawy zorganizowana działalność zarobkowa, wykonywana we własnym imieniu i w sposób ciągły. Za przedsiębiorcę uznaje się więc podmiot, który spełnia łącznie określone ww. przepisami kryteria podmiotowe i przedmiotowe: po pierwsze jest osobą fizyczną, osobą prawną lub jednostką organizacyjną niebędącą osobą prawną, której ustawa przyznaje zdolność prawną, po drugie wykonuje działalność gospodarczą.
- (52) Spółka jest przedsiębiorcą wpisanym do Rejestru Przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Fabrycznej we Wrocławiu, VI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem 0000341073. Spółka jest tym samym przedsiębiorcą w rozumieniu przepisów uokik, a zatem jej działania podlegają kontroli z punktu widzenia przepisów tej ustawy.

2. Postanowienia określające główne świadczenia stron

- (53) Przez pojęcie „głównych świadczeń stron” należy zasadniczo rozumieć elementy przedmiotowo istotne (*essentialia negotii*) umowy, które przyjmowane są przez strony na zasadzie wyraźnego, a nie domniemanego konsensusu, co wskazuje na indywidualne uzgodnienie treści tych postanowień. Nie ulega wątpliwości, że w praktyce są to postanowienia określające cenę oraz przedmiot świadczeń stron umowy. Za postanowienia określające świadczenia główne stron nie są natomiast uznawane postanowienia dotyczące świadczeń ubocznych, np. odsetki za opóźnienie, lub klauzule, które wywierają wpływ na wysokość świadczenia głównego, np. klauzule waloryzacyjne².
- (54) Jak podkreśla się w orzecznictwie Sądu Najwyższego (dalej: SN), pojęcie głównych świadczeń stron należy interpretować raczej wąsko, w nawiązaniu do elementów przedmiotowo istotnych umowy. Ustawodawca posłużył się bowiem terminem „postanowienia określające główne świadczenia stron”, a nie zwrotem „dotyczące” takiego świadczenia, który ma szerszy zakres³. Z drugiej jednak strony należy odnotować pogląd, iż dla określenia pojęcia głównego świadczenia stron nie ma przesądzającego znaczenia to, czy dane świadczenie należy do *essentialia negotii*. Z tej przyczyny zasięg tego pojęcia musi być zawsze ustalany *ad casum* z uwzględnieniem wszystkich postanowień oraz charakteru i celu zawieranej umowy⁴.
- (55) W niniejszej sprawie analizowane postanowienia umowne nie dotyczą głównych świadczeń stron umowy. Świadczeniami głównymi zawieranych przez Spółkę umów o świadczenie usług

² Wyrok SOKiK z dnia 1 marca 2007 r., sygn. akt XVII AmC 12/06.

³ Wyrok SN z dnia 8 czerwca 2004 r., sygn. akt I CK 635/03.

⁴ Wyrok SN z dnia 8 listopada 2012 r., sygn. akt I CSK 49/12.

prawnych jest dokonanie przez Spółkę określonych czynności polegających na dochodzeniu roszczeń oraz zapłata przez konsumenta ustalonego przez strony wynagrodzenia. Większość z zakwestionowanych postanowień (pkt. I.[1.]-[4.] sentencji Decyzji) dotyczy sankcji finansowych odnoszących się do przypadków związanych z rozwiązaniem zawartej z konsumentem umowy, a nie jej realizacją⁵, wobec czego nie mogą być one postrzegane w kategoriach głównych świadczeń stron.

3. Przesłanka braku indywidualnego uzgodnienia

- (56) W przypadku postępowania w sprawie o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone przesłanka braku indywidualnego uzgodnienia nie ma znaczenia wobec abstrakcyjnego charakteru kontroli postanowienia wzorca umowy. Prezes UOKiK, nie bada w niniejszym postępowaniu konkretnych stosunków istniejących pomiędzy kontrahentami, ale wzorzec i treść hipotetycznych stosunków, jakie powstałyby pomiędzy spółką, a potencjalnym konsumentem. Nie ma zatem znaczenia, czy jakaś konkretna umowa była między stronami negocjowana ani nawet czy wzorzec był, czy też nie był zastosowany przy zawieraniu jakiegokolwiek konkretnej umowy. Kontrola ta ma bowiem charakter oceny *ex ante* i obejmuje wzorzec, nie zaś konkretną umowę. Istotny jest zatem fakt, że przedsiębiorca wprowadził oceniane wzorce do obrotu poprzez wystąpienie z ofertą zawarcia poszczególnych umów z ich wykorzystaniem. Tym niemniej, z materiału zgromadzonego w toku postępowania wynika, że Spółka na podstawie omawianych wzorców umowy faktycznie zawierała z konsumentami umowy zlecenia dochodzenia roszczeń kredytowych.

4. Sprzeczność z dobrymi obyczajami

- (57) Klauzula generalna dobrych obyczajów stanowi odesłanie do ocen uzasadniających reguły moralne opierające się na wartościach powszechnie akceptowanych w Polsce. Dobre obyczaje pojmowane są również jako reguły postępowania zgodne z etyką, moralnością i aprobowanymi społecznie normami i zasadami postępowania. Kryteriami decydującymi o sprzeczności z dobrymi obyczajami są wymóg nieusprawiedliwionego pokrzywdzenia i działanie wbrew dobrej wierze i uczciwości. Przyjmuje się, iż nieusprawiedliwione pokrzywdzenie zachodzi wówczas, gdy stosując ogólne warunki umów lub wzorce, próbuje się chronić własne interesy kosztem partnera, bez dostatecznego brania pod uwagę jego interesów i bez przyznania mu wyrównania z tego tytułu.
- (58) Poprzez dobre obyczaje rozumiemy pewien powtarzalny wzorzec zachowań, który jest aprobowany przez daną społeczność lub grupę. Są to pozaprawne normy postępowania, którymi przedsiębiorcy winni się kierować. Ich treści nie da się określić w sposób wyczerpujący, ponieważ kształtowane są przez ludzkie postawy uwarunkowane zarówno przyjmowanymi wartościami moralnymi, jak i celami ekonomicznymi i związanymi z tym praktykami życia gospodarczego. Wszystkie one podlegają zmianom w ślad za zmieniającymi się ideologiami politycznymi i społeczno-gospodarczymi oraz przewartościowaniami moralnymi. W szczególności zaś, dobre obyczaje to normy postępowania polecające nienadużywanie w stosunku do słabszego uczestnika obrotu posiadanej przewagi kontraktowej.

⁵ por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 12 czerwca 2012 r., sygn. akt VI ACa 1321/11.

- (59) Dobre obyczaje pozostają klauzulą generalną, która podlega konkretyzacji na okoliczność danego stanu faktycznego. Zgodnie z poglądem doktryny⁶, sprzeczne z dobrymi obyczajami są działania, które zmierzają do niedoinformowania, dezorientacji, wywołania błędnego przekonania u klienta, wykorzystania jego niewiedzy lub naiwności czyli takie działanie, które potocznie określone jest jako nieuczciwe, nierzetelne, odbiegające in minus od przyjętych standardów postępowania. W stosunkach z konsumentami „dobry obyczaj” powinien wyrażać się we właściwym informowaniu o przysługujących uprawnieniach, niewykorzystywaniu pozycji profesjonalisty i rzetelnym traktowaniu partnerów umów. W takich stosunkach szczególne znaczenie mają te oceny zachowań podmiotów w świetle dobrych obyczajów, które odwołują się do takich wartości jak: szacunek wobec partnera, uczciwość, szczerłość, zaufanie, lojalność, rzetelność i fachowość. Działanie wbrew dobrym obyczajom w zakresie kształtowania treści stosunku obligacyjnego wyraża się w tworzeniu przez partnera konsumenta takich klauzul umownych, które godzą w równowagę kontraktową tego stosunku⁷.
- (60) Pomocne przy ocenie abuzywnego charakteru postanowienia wzorca umowy w kontekście dobrych obyczajów może być dokonanie testu weryfikacji „przyzwoitości” danej klauzuli. Należy w związku z tym zbadać, czy oceniane postanowienie wzorca umowy jest sprzeczne z ogólnym wzorcem zachowań przedsiębiorców wobec konsumentów. Wymaga to ustalenia, jak wyglądałyby prawa lub obowiązki konsumenta w braku takiej klauzuli lub przy zastosowaniu istniejących przepisów o charakterze dyspozytywnym. Jeżeli konsument byłby - na podstawie ogólnych przepisów - w lepszej sytuacji, gdyby konkretnego postanowienia wzorca nie było, należy przyjąć, że może ono mieć charakter abuzywny⁸.

5. Rażąco naruszenie interesów konsumenta

- (61) Daną klauzulę można uznać za abuzywną, kiedy umowne ukształtowanie praw i obowiązków konsumenta rażąco narusza jego interesy. Generalnie można przyjąć, iż chodzi tu o sytuacje, w których w sposób rażący naruszona została równowaga interesów stron umowy i to przez to, iż jedna z nich wykorzystwała swoją przewagę, układając ogólne warunki lub wzorce umowne. Pojęcie „interesów” konsumenta należy interpretować szeroko, nie tylko jako niekorzystne ukształtowanie jego sytuacji ekonomicznej. Należy tu uwzględnić także takie aspekty, jak niedogodności organizacyjne, stratę czasu, dezorganizację, wprowadzenie w błąd, nierzetelne traktowanie, czy naruszenie prywatności konsumenta⁹.
- (62) Interpretacji, kiedy mamy do czynienia z rażącym naruszeniem interesów konsumenta, a kiedy z nierażącym, nie należy sprowadzać do kategorii czysto ekonomicznej, gdyż nie chodzi tu o kryteria rachunkowe, a więc porównanie pieniężnej wartości świadczeń. Określenie „rażąco” należy odnieść do znacznego odbiegania przyjętego uregulowania od zasad uczciwego (słusznego) wyważenia praw i obowiązków. Za tego typu zasady konstruujące modelowe (optymalne) ukształtowanie praw i obowiązków umownych stron traktowane są przepisy ustawowe o charakterze dyspozytywnym. Stąd też nie jest możliwe ustalenie pewnych ogólnych kryteriów, których spełnienie w każdej sytuacji automatycznie prowadzić będzie do uznania, że interesy danego konsumenta zostały rażąco naruszone. Oznacza to, że ocena, czy postanowienia zawartej umowy rażąco naruszają interesy

⁶ K. Pietrzykowski (red.), Kodeks cywilny. Komentarz, Warszawa 2002 r., str. 804.

⁷ Wyrok SN z dnia 13 lipca 2005 r., sygn. akt I CK 832/04.

⁸ Wyrok SN z dnia 19 marca 2007 r., sygn. akt III SK 21/06.

⁹ Wyrok SN z dnia 8 czerwca 2004 r., sygn. akt I CK 635/03.

konsumenta, powinna być dokonywana *in concreto*, przy uwzględnieniu całokształtu okoliczności danego przypadku. W tym zakresie zasadne jest sięgnięcie do dyrektywy 93/13, która stanowi, że daną klauzulę należy uznawać za niedozwoloną, gdy naruszając zasadę wzajemnego zaufania, powoduje znaczącą (istotną) i nieusprawiedliwioną dysproporcję praw i obowiązków na niekorzyść konsumenta (art. 3 ust. 1 dyrektywy). W związku z tym pojęcie „rażącego naruszenia interesów konsumenta” można utożsamiać z istotną i nieusprawiedliwioną dysproporcją praw i obowiązków na jego niekorzyść. Ponadto, przy określaniu stopnia naruszenia interesów konsumenta należy stosować nie tylko kryteria obiektywne (np. wielkość poniesionych czy groźących strat), lecz również względy subiektywne związane bądź to z przedsiębiorcą (np. renomą firmy), bądź to z konsumentami (np. seniorzy, dzieci). Konieczne jest zbadanie, jaki jest zakres groźących potencjalnemu konsumentowi strat lub niedogodności¹⁰. Jak wskazał w jednym z kluczowych orzeczeń Sąd Najwyższy - dokonując wykładni art. 385¹ kc - rażące naruszenie interesów konsumenta oznacza nieusprawiedliwioną dysproporcję praw i obowiązków na jego niekorzyść w określonym stosunku obligacyjnym.

- (63) Podsumowując, obie wskazane w art. 385¹ kc formuły prawne (tj. dobre obyczaje oraz rażące naruszenie interesów konsumentów) służą do oceny tego, czy standardowe klauzule umowne zawarte we wzorcu umownym przekraczają określone przez ustawodawcę granice rzetelności kontraktowej twórcy wzorca w zakresie kształtowania praw i obowiązków konsumenta.

Ocena postanowień wzorców umów stosowanych przez Przedsiębiorcę

Ad I.[1.]-[4.]

Postanowienia, o których mowa w punktach I.[1.]-[4.] Decyzji zostaną omówione łącznie, ze względu na ich podobne brzmienie oraz ten sam skutek jaki wywierają we wzajemnych prawach i obowiązkach stron umowy:

[1.] „Zleceniodawca, w przypadku rozwiązania niniejszej umowy lub odwołania pełnomocnictwa dla profesjonalnego pełnomocnika procesowego na etapie postępowania sądowego zobowiązuje się w terminie 14 dni zapłacić karę umowną w wysokości 4 % (cztery procent) od wartości WPS (wartość przedmiotu sporu). Arbiter S.A. wystawi z tego tytułu fakturę VAT”

- § 6 ust. 8 (lub § 6 pkt 4 lub 8) wzorca umowy zlecenia dochodzenia roszczeń kredytowych - wersje obowiązujące od dnia 25 listopada 2019 r.;

[2.] „W przypadku rozwiązania niniejszej umowy na etapie postępowania sądowego przez Zleceniodawcę lub odwołania pełnomocnictwa dla profesjonalnego pełnomocnika procesowego, Zleceniodawca zobowiązuje się w terminie 14 dni od dnia rozwiązania umowy, zapłacić karę umowną w wysokości 9.000 zł (słownie: dziewięć tysięcy złotych) brutto. Arbiter S.A. wystawi z tego tytułu fakturę VAT”

- § 6 ust. 6 (lub § 6 pkt 4 lub 8) wzorca umowy zlecenia dochodzenia roszczeń kredytowych - wersje obowiązujące od dnia 30 stycznia 2020 r.;

¹⁰ Por. wyrok SA z Warszawy z dnia 13 marca 2014 r., sygn. akt VI ACa 1733/13; wyrok SOKiK z dnia 26 maja 2015 r., sygn. akt XVII AmC 2615/14.

[3.] „W przypadku rozwiązania niniejszej umowy na etapie postępowania sądowego przez Zleceniodawcę lub odwołania pełnomocnictwa dla profesjonalnego pełnomocnika procesowego, Zleceniodawca zobowiązuje się w terminie 14 dni od dnia rozwiązania umowy, zapłacić karę umowną w wysokości 9 % (dziewięć procent) od wartości WPS (wartość przedmiotu sporu). Arbiter S.A. wystawi z tego tytułu fakturę VAT”

➤ § 1 wzorca aneksu do umowy zlecenia dochodzenia roszczeń kredytowych - dotyczy wzorców umowy zlecenia dochodzenia roszczeń kredytowych w wersjach obowiązujących od dnia 30 stycznia 2020 r.;

[4.] „W przypadku rozwiązania niniejszej umowy na etapie postępowania sądowego przez Zleceniodawcę lub odwołania pełnomocnictwa dla profesjonalnego pełnomocnika procesowego, Zleceniodawca zapłaci ARBITER S.A. wynagrodzenie za wykonaną do dnia wypowiedzenia niniejszej umowy pracę, w kwocie 250 zł netto tj. 307,50 zł brutto za roboczogodzinę, pomniejszone o wysokość wniesionej opłaty częściowej określonej w ust. 2. Arbiter S.A. przedstawi stosowne rozliczenie oraz wystawi z tego tytułu fakturę VAT”

➤ § 6 ust. 6 wzorca umowy zlecenia dochodzenia roszczeń kredytowych - wersja obowiązująca od dnia 16 marca 2020 r.

- (64) Przedmiotowe klauzule uprawniają Spółkę do zrekompensowania doznanej przez nią szkody z tytułu rozwiązania przez konsumenta umowy dochodzenia roszczeń na etapie postępowania sądowego lub odwołania pełnomocnictwa. Sankcję tę Spółka określiła jako % od wartości przedmiotu sporu (4 lub 9 %), wartość ryczałtowa - 9 tys. zł lub wprowadzając rozliczenie stron umowy w roboczogodzinach - 307,50 zł brutto za roboczogodzinę. Kwestionowane postanowienia umożliwiają jedynie Spółce uzyskanie od konsumenta określonego świadczenia w tych sytuacjach, przy czym konsumentowi nie przyznano równoważnego uprawnienia w przypadku wypowiedzenia umowy przez Spółkę. Tym samym uprawnienia stron umowy nie są w analizowanych stosunkach obligacyjnych równoważone (w przypadku rozwiązania umowy przez Spółkę zobowiązuje się ona wyłącznie do zwrotu wynagrodzenia wpłaconego przez konsumenta do chwili rozwiązania umowy i pomniejszonego o koszty już poniesione przez Spółkę w celu należytego wykonania umowy).
- (65) W przypadku klauzuli z pkt. [1.] konieczność zapłacenia „kary umownej” przez konsumenta aktualizuje się również w przypadku rozwiązania umowy przez Spółkę - kwestionowana klauzula nie precyzuje, iż to konsument rozwiązuje umowę.
- (66) Zdaniem Prezesa Urzędu przy zastosowaniu w niniejszej sprawie istniejących przepisów o charakterze dyspozytywnym konsument byłby w znacznie lepszej sytuacji, gdyby kwestionowanych postanowień nie było we wzorcach umowy. Zgodnie bowiem z art. 746 § 1 kc, o ile dający zlecenie może je wypowiedzieć w każdym czasie to powinien jednak zwrócić przyjmującemu zlecenie wydatki, które ten poczynił w celu należytego wykonania zlecenia; w razie odpłatnego zlecenia obowiązany jest uiszczyć przyjmującemu zlecenie część wynagrodzenia odpowiadającą jego dotychczasowym czynnościom, a jeżeli wypowiedzenie nastąpiło bez ważnego powodu, powinien także naprawić szkodę. Należy bowiem zauważyć, iż kwestionowane klauzule nie dokonują żadnych dystynkcji odnośnie powodów, dla których konsument rozwiązał umowę lub odwołał pełnomocnictwo. Aktualizacja przewidzianych przez Spółkę sankcji nastąpi niezależnie od tego, czy zakończenie łączącego strony stosunku zobowiązaniowego nastąpiło z ważnych powodów, czy też nie. Ww. unormowanie ustawowe

zakłada jednak, iż na wypadek wystąpienia ważnych powodów skutkujących rozwiązaniem umowy przez zleceniodawcę (konsumenta), zleceniobiorcy (Spółce) nie przysługuje roszczenie o naprawienie szkody, ale wyłącznie zwrot wydatków, a w razie odpłatnego zlecenia część wynagrodzenia odpowiadającą jego dotychczasowym czynnościom.

- (67) Kwestia związana z rozwiązaniem lub odwołaniem pełnomocnictwa została doprecyzowana we wzorcach umów, w których znajdują się klauzule kwestionowane w pkt. [2.]-[4.] sentencji Decyzji. Zgodnie z § 7 ust. 4 tych wzorców umownych: „Zleceniodawca może rozwiązać niniejszą umowę za uprzednim 14 dniowym terminem wypowiedzenia wyłącznie z ważnych powodów”. Analiza powyższej klauzuli wskazuje, że kara umowna (względnie rozliczenie w roboczogodzinach) za rozwiązanie umowy lub odwołanie pełnomocnictwa będzie należna Spółce nawet jeśli w sprawie wystąpiły ważne powody. Jak już wskazano powyżej regulacja kodeksowa nie przewiduje w takim przypadku obowiązku naprawienia szkody, lecz jedynie zwrot wydatków, a w razie odpłatnego zlecenia część wynagrodzenia odpowiadającą dotychczasowym czynnościom zleceniobiorcy.
- (68) Należy także wskazać, iż wprowadzonej przez Spółkę sankcji z tytułu rozwiązania lub odwołania pełnomocnictwa nie można utożsamiać z karą umowną, o której mowa w art. 483 § 1 kc. Nie literalne brzmienie zastrzeżonej przez Spółkę sankcji na wypadek wypowiedzenia umowy, ale faktyczny skutek jaki wywiera na wzajemne prawa i obowiązki stron umowy powinien decydować o definiowaniu określonej instytucji prawnej. Kara umowna, zgodnie z art. 483 § 1 kc, może zostać zastrzeżona, jeżeli dotyczy ona naprawienia szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania niepieniężnego. Oznacza to, że niedopuszczalne byłoby wprowadzenie kary umownej odnoszące się do trudności z zapłatą wynagrodzenia, jak również do okoliczności niezwiązanych z niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem zobowiązania. Z treści ocenianych postanowień, nie wynika jednak jakie okoliczności zostały uznane jako skutkujące rozwiązaniem umowy. Tym samym, zasadne jest przyjęcie założenia, że dotyczy to wszystkich sytuacji, które wiążą się z takim skutkiem - w tym również do sytuacji wskazanej w art. 746 § 1 kc, czyli wypowiedzenia dokonanego przez konsumenta z ważnych przyczyn. Postanowienia te w znaczący sposób mogą zatem ograniczać możliwość skorzystania z ww. uprawnienia.
- (69) Ponadto przewidziana przez Spółkę sankcja - w zakresie w jakim odnosi się do wypowiedzenia umowy zlecenia bez ważnych powodów (rozwiązania umowy lub odwołania pełnomocnictwa) - może być rażąco wygórowana w stosunku do dającej się przewidzieć szkody. Sankcja ta nie może stanowić dodatkowej dolegliwości z tytułu wypowiedzenia umowy - jej wysokość powinna pozostawać współmierna do wysokości poniesionej przez Przedsiębiorcę szkody. Wysokość zastrzeganych przez Spółkę sankcji należy uznać zaś za rażąco wygórowane, gdyż powodują one zachwianie relacji wysokości zastrzeganego pierwotnie przez Spółkę wynagrodzenia za poszczególne etapy wykonywania umowy - ustalanego w rozpiętości od [...] zł za etap postępowania przed sądem I instancji oraz od [...] zł za postępowanie przed sądem II instancji - do ewentualnie doznanej przez Spółkę szkody, co tym samym może powodować nieuzasadnione wzbogacenie Spółki kosztem konsumenta (ww. wynagrodzenie nie obejmuje *success fee* oraz dodatkowych opłat z tytułu m.in. unieważnienia umowy lub zawarcia ugody). Ustalona przez Spółkę wysokość sankcji, o której mowa w postanowieniach zawartych w pkt. [1.] i [3.] sentencji Decyzji może być niebagatelna, zważywszy na sposób określenia dochodzonego roszczenia. W przypadku bowiem, gdy w pozwie konsument żąda unieważnienia umowy wartość przedmiotu sporu

stanowi kwota dotychczas uiszczona przez konsumenta na rzecz banku. Jeśli więc konsument z tytułu zawartej umowy wpłacił na rzecz banku kwotę 300 tys. zł to sankcja z tytułu rozwiązania niniejszej umowy na etapie postępowania sądowego lub odwołania pełnomocnictwa może wynieść odpowiednio 12 tys. zł (4 % WPS) lub 27 tys. zł (9 % WPS). Kwoty te w zasadniczy sposób mogą [...]. Należy również wskazać, iż przedmiotowe sankcje mogą [...] stawki minimalne określone w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych z dnia 22 października 2015 r. (Dz.U. z 2018 r. poz. 265) oraz w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie z dnia 22 października 2015 r. (Dz. U. z 2015 r. poz. 1800 ze zm.). Przy wartości przedmiotu sporu w wysokości 300 tys. zł stawka minimalna wynosi bowiem 10.800,00 zł. Kwestionowane postanowienia godzą w zasadę ekwiwalentności świadczeń oraz równowagi kontraktowej stron. Przedsiębiorca wprowadza do umowy, kosztem interesu konsumenta, znaczące uprzywilejowanie swojej pozycji kontraktowej, pozwalające mu na uniknięcie dochodzenia ewentualnego odszkodowania wynikłego z rozwiązania umowy lub odwołania pełnomocnictwa przez konsumenta, bez konieczności wykazywania przestanków odpowiedzialności odszkodowawczej, w szczególności faktu poniesienia szkody, jak również jej wysokości. Dokonując oceny tych klauzul należy mieć także na względzie, że obejmują one swoim zakresem również stany faktyczne, gdzie do rozwiązania umowy może dojść już na początkowym etapie dochodzenia przez Spółkę roszczeń na rzecz konsumenta. Na mocy ww. postanowień Spółka uzyskuje względem konsumenta określone korzyści finansowe, a sama pozostaje zwolniona z dalszego świadczenia usługi.

- (70) Ewentualnie zastrzegana przez Spółkę sankcja (i tylko na wypadek rozwiązania umowy lub odwołania pełnomocnictwa bez ważnych powodów) powinna być skorelowana wyłącznie z określonym na jej rzecz wynagrodzeniem. Brak takiego powiązania sam w sobie stanowi o abuzywności ww. postanowień. W przypadku wynagrodzenia typu *success fee* Spółka nie może żądać w jego miejsce żadnego innego surogatu, o ile tylko rozwiązanie umowy nastąpiło przed osiągnięciem określonego przez strony rezultatu. Zgodnie z uzasadnieniem wyroku Sądu Najwyższego z dnia 10 lutego 2017 r., sygn. akt V CSK 330/16, „W przypadku uzależnienia bowiem przez strony wypłaty wynagrodzenia od zajścia określonego zdarzenia, rozliczenie może nastąpić, jeżeli ziszcza się ta przestanka, przy czym konieczne może się okazać dokonanie ustaleń, w jakich częściach było to wynikiem działania przyjmującego zlecenie a w jakich działań podejmowanych bez jego udziału”. Z kolei w uzasadnieniu wyroku z dnia z dnia 25 marca 2019 r., sygn. akt I CSK 20/18, Sąd Najwyższy wskazał, że „W praktyce obrotu określa się postanowienie ustalające procentowo wysokość wynagrodzenia od skutku podejmowanych czynności jako „wynagrodzenie za sukces”, „procent od wygranej” albo „za wygraną” (ang. *success fee*). W przypadku tak określonego sposobu ustalenia wynagrodzenia, roszczenie o jego zapłatę powstaje dopiero z chwilą, w której można określić jego wysokość. Nie jest to możliwe przed ustaleniem należnego dającemu zlecenie świadczenia (zasądzonego przez sąd tytułem naprawienia szkody wyrządzonej zleceńodawcy). Dopiero wówczas można określić zarówno procentową wysokość wynagrodzenia, które w wykonaniu umowy należne jest przyjmującemu zlecenie, jak i wysokość wynagrodzenia, które ewentualnie odpowiadało czynnościom przyjmującego zlecenie przed wypowiedzeniem stosunku zobowiązaniowego (art. 746 § 1 KC). To z kolei oznacza, że dopiero ustalenie wysokości kwoty mającej rekompensować szkodę dla dającego zlecenie umożliwia ustalenie wysokości roszczenia o wynagrodzenie procentowe należne

drugiej strony umowy zlecenia, a w konsekwencji wówczas roszczenie to dopiero zostaje ustalone i może być skutecznie dochodzone”.

- (71) Ponadto, w ocenie Prezesa Urzędu brak jest również podstaw do kalkulowania przez Spółkę wynagrodzenia za wykonaną pracę w oparciu o kwotową stawkę roboczogodzin na wypadek rozwiązania umowy - skoro strony nie uzgodniły w umowie - zawieranej na podstawie ocenianego wzorca umowy - takiej formy ustalania wynagrodzenia za świadczenie przez Spółkę usług prawnych. W przypadku wersji wzorca umowy zawierającego klauzulę z pkt. [4.] sentencji Decyzji, strony ustaliły na wypadek etapu sądowego wynagrodzenie w formie „opłaty częściowej” - jednorazowego świadczenia w kwocie brutto, płatnego po ustaleniu strategii procesowej (przy czym z faktycznie przedstawionej przez Spółkę umowy wynika, że strony zrezygnowały z opłaty ryczałtowej za etap sądowy, poprzestając na wynagrodzeniu *success fee*). Jak słusznie wskazuje się w doktrynie: „Część wynagrodzenia odpowiadająca dotychczasowym czynnościom określana powinna być w relacji do zastosowanej konstrukcji wynagrodzenia (...)”¹¹. Ww. klauzula nie ogranicza przy tym żądania przez Spółkę wynagrodzenia do wysokości świadczenia równego ww. opłacie częściowej. Uiszczenie opłaty częściowej przez konsumenta powoduje wyłącznie pomniejszenie należnego Spółce wynagrodzenia z tytułu rozwiązania umowy liczonego w roboczogodzinach. Należy także wskazać, że zakwestionowana klauzula nie określa sposobu kontroli przez konsumenta nad ilością roboczogodzin rzeczywiście poświęconych na wykonywanie świadczenia na jego rzecz - w klauzuli jest jedynie wskazane, iż spółka przedstawi na tę okoliczność stosowne zestawienie. Na tej tylko podstawie konsument nie jest w stanie nawet oszacować wysokości sankcji z tytułu rozwiązania umowy lub odwołania pełnomocnictwa.
- (72) Tym niemniej Prezes Urzędu pragnie zasygnalizować, iż abuzywności kwestionowanej klauzuli nie przekreśliłoby ewentualne obniżenie stawki roboczogodzin. Prezes Urzędu kwestionuje bowiem nie konkretnie zastrzeżoną przez Spółkę kwotę, ale sam mechanizm ryczałtowego określania wydatków. Kwestionowane postanowienie dąży bowiem *de facto* do modyfikacji ustalonego pierwotnie przez strony sposobu ustalenia wynagrodzenia - zamiast wynagrodzenia ryczałtowego za prowadzenie sprawy (aż do jej prawomocnego zakończenia), przyjmuje zaliczkowy comiesięczny ryczałt - do momentu uiszczenia określonej kwoty. Skoro jednak strony nie uzgodniły w umowie - zawieranej na podstawie ocenianego wzorca umowy - takiej formy ustalania wynagrodzenia za świadczenie przez Spółkę usług prawnych to Spółka nie może klauzulami odnoszącymi się do zakończenia stosunku obligacyjnego kreować zasad odmiennych. Skutkiem stosowania zakwestionowanej klauzuli może być bowiem brak proporcjonalnej relacji pomiędzy kwotą, którą miałby zapłacić konsument, a działaniami rzeczywiście podjętymi przez Spółkę, zmierzającymi do realizacji zlecenia.
- (73) Nie sposób się zgodzić ze stanowiskiem Spółki, iż zakwestionowane postanowienia odnoszą się wyłącznie do rozwiązania przez konsumenta umowy zlecenia „bez ważnego powodu”. Okoliczność ta nie wynika z brzmienia zakwestionowanych klauzul. Ponadto literalna analiza zakwestionowanych postanowień nie wskazuje, iż przewidziane przez Spółkę sankcje zawierają w sobie poniesione przez Spółkę wydatki oraz część wynagrodzenia należną do chwili rozwiązania umowy.

¹¹ M. Gutowski (red.), Kodeks cywilny. Tom III. Komentarz. Art. 627-1088. Wyd. 2, Warszawa 2019, komentarz do art. 746 k.c., Legalis.

- (74) Prezes Urzędu nie podziela również stanowiska jakoby zakwestionowane postanowienia regulowały główne świadczenia stron - wynagrodzenie uiszczanie przez konsumenta. Jak już wskazano w części dotyczącej przedmiotowego zagadnienia zakwestionowane postanowienia dotyczą wprawdzie wynagrodzenia należnego Spółce, ale odnoszą się one do przypadków związanych z rozwiązaniem zawartej z konsumentem umowy, a nie jej realizacją¹², wobec czego nie mogą być one postrzegane w kategoriach głównych świadczeń stron. Przeciwna argumentacja mogłaby prowadzić do wniosku, że konsument zawiera umowę ze Spółką w celu jej rozwiązania i poniesienia z tego tytułu określonych kosztów.
- (75) Nie sposób również zaaprobować twierdzeń Spółki, iż stosowane przez nią postanowienia nie stanowią w zasadzie żadnego uprzywilejowania jej sytuacji kontraktowej. Prezes Urzędu nie akceptuje również tezy, iż klauzul dotyczących kar umownych wręcz się wymaga od podmiotu posługującego się profesjonalnymi pełnomocnikami. Takie twierdzenie należy uznać za nieuprawnione - to Spółka jako autor wzorca umowy przygotowała regulacje kreujące sankcje z tytułu rozwiązania umowy lub odwołania pełnomocnictwa, a konsumenci nie mieli wpływu na ich treść. Trudno przy tym wyobrazić sobie sytuację, iż konsumenci wybierając ofertę podmiotu, który profesjonalnie zajmuje się dochodzeniem roszczeń kredytowych kierują się tym, czy taki podmiot na wypadek rozwiązania przez nich umowy przewidział określonego rodzaju sankcje (kary umowne). Zdaniem Prezesa Urzędu nie jest to dla konsumentów determinanta na etapie wyboru podmiotu dochodzącego roszczeń, a co najmniej dyskusyjne jest twierdzenie, iż regulacje związane z sankcjami z racji rozwiązania umowy (których adresatem jest wyłącznie konsument) mogą w jakikolwiek uatrakcyjnić ofertę przedsiębiorcy (skoro konsumenci rzekomo takich „sankcji” wymagają). Skutkiem stosowania zakwestionowanych klauzul jest naruszenie równowagi kontraktowej stron umowy. Spółka sama zresztą przyznała, że zastosowanie tej instytucji stanowi dla niej ułatwienie procesowe, a którego są pozbawieni konsumenci. Ponadto, zawierane przez Spółkę umowy nie wykluczają sytuacji, w której to na skutek wypowiedzenia umowy przez zleceniobiorcę szkody dozna konsument. Irrelevantne w tym kontekście jest również częściowe oparcie ustalonego przez strony wynagrodzenia jako premii od sukcesu. Nawet bowiem i w takiej sytuacji to konsument pokrywa koszty związane z prowadzoną sprawą (a nie zaliczkowo Spółka). Kwestionowane postanowienia nie odnoszą się bowiem wyłącznie do sytuacji, w których to Spółka zaliczkowo pokrywa koszty prowadzonej sprawy, lecz również do końcowego rozliczenia stron po zakończeniu współpracy.
- (76) Z uwagi na powyższe, w ocenie Prezesa Urzędu, zakwestionowane postanowienia naruszają dobre obyczaje, gdyż zmierzają do wywołania u konsumenta wrażenia, że jednym opłacalnym dla niego wyjściem jest decyzja o dalszym wykonywaniu umowy, pomimo że może on nie mieć takiej woli. Przyczyn jakie motywowały konsumenta do rozwiązania umowy na etapie postępowania sądowego lub odwołania pełnomocnictwa można upatrywać w przesłankach natury obiektywnej lub subiektywnej, które dodatkowo mogą wyczerpywać przesłanki wypowiedzenia umowy z ważnych powodów. Nawet subiektywne odczucia konsumenta o niewłaściwej współpracy ze Spółką lub wskazanym przez nią pełnomocnikiem można traktować w kategoriach ważnego powodu do wypowiedzenia umowy¹³. Łączący strony stosunek zlecenia oparty jest na szczególnej relacji zaufania między dającym a

¹² por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 12 czerwca 2012 r., sygn. akt VI ACa 1321/11.

¹³ Por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 12 października 2012 r., sygn. akt I ACa 450/12.

przyjmującym, dlatego też stosownie do treści art. 746 kc zarówno przyjmujący (Spółka), jak i dający zlecenie (konsument) mogą je wypowiedzieć w każdym czasie. Naruszenie dobrych obyczajów następuje również m.in. poprzez naruszenie zasady uczciwego konstruowania warunków umowy w sposób zapewniający równomierne rozłożenie uprawnień i obowiązków między stronami stosunku umownego oraz niewykorzystywania przez Przedsiębiorcę silniejszej pozycji poprzez ustanawianie warunków umownych niekorzystnych dla konsumentów. Sytuacja konsumentów kształtowałaby się o wiele korzystniej, gdyby kwestionowanych postanowień nie było we wzorcu umowy.

- (77) W ocenie Prezesa Urzędu, kwestionowane postanowienia wprowadzają rażącą nierównowagę pomiędzy uprawnieniami Spółki i konsumenta, na niekorzyść słabszej strony stosunku obligacyjnego. W przypadku rozwiązania umowy lub odwołania pełnomocnictwa z ważnych powodów, żadne dodatkowe świadczenie - poza poniesionymi przez Spółkę wydatkami oraz częścią wynagrodzenia odpowiadającą dotychczasowym czynnościom Spółki - nie powinno być Spółce należne (przed ziszczeniem się warunków uzależniających wypłatę premii od sukcesu). Ww. klauzule w sposób rażąco naruszają interesy konsumentów, w tym ich interesy ekonomiczne, albowiem uprawniają one Przedsiębiorcę - który nie zrealizował w pełni swojego świadczenia - do żądania od konsumentów zapłaty rażąco wygórowanej rekompensaty, zbliżonej lub przewyższającej w niektórych przypadkach, wysokość ustalonego przez strony wynagrodzenia, jakby zobowiązanie Przedsiębiorcy zostało zrealizowane. Przy ocenie rażącego naruszenia interesów konsumentów Prezes Urzędu ma na względzie, iż adresatem kwestionowanych postanowień są konsumenci, którzy mogli doznać uprzednio uszczerbku ekonomicznego m.in. na skutek mechanizmu indeksacji kwoty kredytu oraz wysokości rat kredytu w oparciu o kursy wymiany walut - uwaga ta ma zastosowanie także do pozostałych zakwestionowanych postanowień.
- (78) Z uwagi na powyższe, w ocenie Prezesa UOKiK analizowane postanowienia umowne stosowane przez Spółkę w ww. wzorcach umownych stanowią niedozwolone postanowienia umowne, o których mowa w art. 385¹ § 1 kc.

Ad I.[5.]

„Zlecenie udzielone ARBITER S.A. na podstawie Umowy nie może być jednocześnie realizowane przez innych zleceniobiorców. W przypadku zaistnienia jednak takiej sytuacji, strony uznają, że kwoty zostały odzyskane od Banku staraniem Arbitr S.A. a wynagrodzenie należy się zgodnie z zapisami niniejszej umowy”

➤ § 2 ust. 8 lub 9 wzorca umowy zlecenia dochodzenia roszczeń kredytowych.

- (79) W ocenie Prezesa Urzędu szkodliwość ww. klauzuli znajduje swoje odzwierciedlenie w domniemaniu uzyskania świadczenia na rzecz konsumenta wyłącznie działaniem Spółki wraz z obowiązkiem zapłaty całości ustalonego wcześniej wynagrodzenia, a w tym wynagrodzenia *success fee* liczonego od kwoty zasądzonej na rzecz konsumenta. Ponadto kwestionowana klauzula znacząco ogranicza możliwość uzyskania przez konsumenta dochodzonego roszczenia w inny sposób niż ten procedowany przez Spółkę, a nawet może spowodować u konsumenta wrażenie, że zostaje on takiej możliwości pozbawiony, jeśli zleci dochodzenie roszczeń innemu podmiotowi niż Spółka.
- (80) Na podstawie analizy ww. klauzuli możliwe są sytuacje, gdy obowiązek zapłaty wynagrodzenia będzie ciążył na konsumencie niezależnie od tego, czy Spółka podjęła ze swej

strony jakiegokolwiek działania, których następstwem było odzyskanie przez konsumenta określonych kwot. W ocenie Prezesa Urzędu może się zaś zdarzyć, iż konsument uzyska świadczenie już po podpisaniu umowy ze Spółką, a jeszcze przed podjęciem przez nią jakichkolwiek czynności. Konsument będzie zobowiązany do zapłaty wynagrodzenia swojemu kontrahentowi, mimo że ten *de facto* nie wykonał swojego zobowiązania. Powyższą ewentualność należy zatem uznać za sprzeczną z istotą zobowiązań z umów wzajemnych, w tym odpłatną umową zlecenia uregulowaną w kc, której przepisy stosuje się odpowiednio do wzorców umowy będących przedmiotem oceny w niniejszym postępowaniu. Konsument decydując się na zawarcie umowy ze Spółką ma prawo oczekiwać, iż będzie ona wywoływać skutki prawne jedynie w zakresie podjętych przez nią czynności, a nie czynności podejmowanych przez innych zleceniobiorców działających w imieniu konsumenta. Kwestionowana klauzula powoduje zaś, że umowa wywołuje skutki prawne - aktualizację obowiązku zapłaty wynagrodzenia - niezależnie od podjętych przez Spółkę działań w sprawie.

- (81) Kwestią ocenną i podlegającą indywidualnym pertraktacjom stron umowy będzie ustalenie - po uzyskaniu przez konsumenta określonych kwot od banku - w jakim zakresie przyczyniła się do tego Spółka. W zależności od ustalonego w konkretnej sprawie stanu faktycznego Spółce będzie przysługiwało roszczenie o zapłatę wynagrodzenia. Istotny może być przy tym m.in. etap na jakim konsument zlecił równoległe prowadzenie sprawy innemu podmiotowi lub też jakość, czy profesjonalizm sporządzonych przez Spółkę pism procesowych w oparciu, o które sąd uznał roszczenie konsumenta lub bank przystał na propozycję zawarcia ugody. Niewykluczone są sytuacje, iż zastrzeżone pierwotnie przez Spółkę wynagrodzenie będzie jej niemal w całości należne - w szczególności w sytuacji bezpośredniego związku z podjętymi przez Spółkę czynnościami, a odzyskaniem przez konsumenta określonych kwot. Powyższe nie oznacza jednak, iż Spółka jest uprawniona do konstruowania w warunkach umownych kwestionowanego domniemania, gdyż jak już wskazano powyżej niewykluczone są sytuacje powodujące aktualizację obowiązku zapłaty wynagrodzenia niezależnie od podjętych przez Spółkę działań lub etapu na jakim do sprawy włączył się inny podmiot (np. jeszcze przed złożeniem przez Spółkę pozwu). Zawarcie we wzorcu umowy kwestionowanego postanowienia stawia konsumenta w sytuacji gorszej niż wynikająca z ogólnych zasad kc. Zgodnie bowiem z art. 6 kc to Spółka żądając zapłaty dodatkowego wynagrodzenia *success fee* musiałaby wykazać, że określony rezultat jest wynikiem podjętych przez nią w wykonaniu umowy zlecenia dochodzenia roszczeń kredytowych czynności, tymczasem wprowadzenie kwestionowanego postanowienia obciąża konsumenta obowiązkiem wykazania, że uzyskanie świadczenia nie było wynikiem działania Przedsiębiorcy. Innymi słowy realizowanie przedmiotu umowy (zlecenia) także przez inny wybrany przez konsumenta podmiot i odzyskanie przez niego na rzecz konsumenta określonych kwot zawsze będzie uznawane tak, jakby to Spółka te kwoty uzyskała. Ponadto, kwestionowane postanowienie uniemożliwia w takiej sytuacji jakiegokolwiek zamiarkowanie pierwotnie wysokości pierwotnie ustalonego wynagrodzenia dodatkowego.
- (82) Prezes Urzędu nie podziela opinii Spółki jakoby kwestionowana klauzula miała na celu jedynie uniknięcie sytuacji, w której konsument byłby jednocześnie reprezentowany przed sądem przez dwóch pełnomocników, a co w praktyce może uniemożliwić ustalenie, któremu z nich powinno zostać wypłacone wynagrodzenie. Nie można się również zgodzić z tym, że oceniana klauzula ma na celu jedynie ochronę interesów konsumentów i nie kształtuje ich praw w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami. Inkryminowane postanowienie wprowadza

do umowy krzywdzące interesy konsumentów domniemanie, iż to wyłącznie staraniem Spółki konsument odzyskał określone kwoty od banku - na wypadek zlecenia dochodzenia roszczeń także innemu podmiotowi. W ocenie Prezesa Urzędu to konsument - jako zleceniodawca - powinien być „gospodarzem” prowadzonej w jego imieniu sprawy. Jeśli jego wolą jest, aby inny podmiot udzielił wsparcia w dochodzeniu na jego rzecz roszczeń to stosowane przez przedsiębiorców warunki umowy nie powinny mu tego uniemożliwiać. Jeśli zaś Spółka nie czuje się komfortowo w takiej sytuacji lub jest to sprzeczne z przyjętą przez nią strategią dochodzenia roszczeń to może zakończyć łączący strony stosunek obligacyjny i dokonać rozliczenia umowy w oparciu o dyspozytywne brzmienie art. 746 kc.

- (83) Przedsiębiorca jako autor wzorca umowy ma wszelkie możliwości, ażeby postanowienia umowne sformułowane zostały w taki sposób, by wysokość i zasadność należnego mu wynagrodzenia nie budziły wątpliwości, bez stosowania niedozwolonych postanowień umownych. Spółka świadczy usługi w zakresie pomocy prawnej, a więc zasady konstruowania umów bez stosowania niedozwolonych postanowień umownych nie powinny być jej obce, a jeśli nawet uważa, że jako podmiot świadczący usługi prawne nie specjalizuje się konkretnie w konstruowaniu umów to jako profesjonalista ma pełną swobodę, aby w tym celu skorzystać z usług specjalizujących się w tym zakresie podmiotów. Na gruncie obowiązujących przepisów - art. 23a uokik - obowiązkiem Spółki było przygotowanie wzorca umowy wolnego od klauzul abuzywnych, któremu to wyzwaniu Spółka nie sprostała w zakresie omawianej klauzuli.
- (84) W ocenie Prezesa Urzędu, ww. postanowienie umowne przekracza akceptowalne granice rzetelności kontraktowej twórcy wzorca w zakresie kształtowania praw i obowiązków konsumenta. Spółka wykorzystuje swoją pozycję narzucając konsumentowi postanowienie, które jest tylko dla niej korzystne, nie przyznając w zamian konsumentowi żadnych uprawnień mających doprowadzić do wyrównania dysproporcji i znacznie ograniczając zakres ochrony interesów konsumenta. Kwestionowane postanowienie może powodować dezorientację i wywołać u konsumenta błędne przekonanie związane z obowiązkiem zapłaty na rzecz Spółki wynagrodzenia - niezależnie od tego, czy inny podmiot działający na rzecz konsumenta bezpośrednio przyczynił się do uzyskania dla niego świadczenia. Kwestionowane postanowienie narusza dobre obyczaje, gdyż na jego podstawie może dojść do nadużycia w stosunku do konsumenta posiadanej przez Spółkę uprzywilejowanej pozycji kontraktowej. Z kolei rażąco naruszenie interesów konsumenta na bazie kwestionowanej klauzuli umownej oznacza nieusprawiedliwioną dysproporcję praw i obowiązków na niekorzyść konsumenta. Sytuacja konsumenta prezentowałaby się korzystniej, gdyby kwestionowanego postanowienia nie było we wzorcu umowy. Analizowane postanowienie może naruszać również w sposób rażąco ekonomiczne interesy konsumentów, aktualizując w każdym przypadku konieczność zapłaty na rzecz Spółki wynagrodzenia - o ile tylko konsument uzyskał określone świadczenie. Konsekwencją powyższego jest uznanie, że zakwestionowana klauzula nie uwzględnia i nie zabezpiecza interesu konsumenta, jako słabszej strony umowy, co prowadzi do ukształtowania stosunku zobowiązaniowego w sposób nierównorzędny i rażąco dla niego niekorzystny.
- (85) Z uwagi na powyższe, w ocenie Prezesa UOKiK analizowane postanowienie umowne stosowane przez Spółkę w ww. wzorcu umowy stanowi niedozwolone postanowienie umowne, o którym mowa w art. 385¹ § 1 kc.

Ad I.[6.]

„Strony zobowiązują się do zachowania tajemnicy dotyczącej wszelkich otrzymanych informacji i dokumentów przez czas trwania Umowy i po jej zakończeniu”

➤ § 2 ust. 4 wzorca umowy zlecenia dochodzenia roszczeń kredytowych.

- (86) Ww. postanowienie przewiduje, iż obie strony stosunku obligacyjnego zobowiązują się do zachowania w tajemnicy wszelkich otrzymanych informacji i dokumentów. Obowiązek ten jest aktualny zarówno w trakcie obowiązywania umowy, jak i po jej zakończeniu. O ile za uzasadnione należy uznać obwarowanie takim obostrzeniem Spółki, to wątpliwości Prezesa Urzędu budzi jego zaadresowanie także wobec konsumenta. W pierwszej kolejności należy wskazać, że tajemnicą objęte są wszelkie informacje i dokumenty jakie konsument otrzymał od Spółki. Przedmiotowe informacje i dokumenty obejmują zatem swym zakresem całą gamę danych i stanów faktycznych, poczynając od informacji neutralnych ze względu na skutki ich ujawnienia, do takich - których ewentualne ujawnienie może spowodować szkodę. Ww. klauzula nie dzieli otrzymanych informacji i dokumentów na te, które m.in. zawierają dane wrażliwe, tajemnicę przedsiębiorstwa etc. Za tajemnicę zostaną więc uznane także informacje i dokumenty, z którymi osoby postronne - w tym ewentualni klienci Spółki - mogą się z łatwością zapoznać. Ponadto, ww. postanowienie nie określa żadnego kręgu podmiotów, którym przekazanie informacji i dokumentów związanych z wykonywaną umową należałoby uznać za dopuszczalne. Należy więc domniemywać, iż zabronione jest zapoznanie się z informacjami i dokumentami związanymi ze sprawą każdemu podmiotowi - z wyłączeniem konsumenta i Spółki. Konsument w odróżnieniu od Spółki nie jest jednak profesjonalistą obytym w przepisach prawa, w tym nie rzadko nie jest w stanie ustalić, które działania jego kontrahenta mogą naruszać jego interesy. Ww. klauzula wyklucza zaś możliwość przedstawienia do konsultacji umowy np. rzecznikowi konsumentów - podmiotowi ustawowo powołanemu do ochrony interesów konsumentów. Naruszeniem reguł poufności będzie również przesłanie dokumentacji umownej Prezesowi Urzędu - np. w zawiadomieniu dotyczącym podejrzenia naruszenia zakazu, o którym mowa w art. 23a uokik.
- (87) Z doświadczenia Prezesa Urzędu wynika, iż konsumenci składający zawiadomienia w oparciu o art. 99a uokik niejednokrotnie w obawie przed ewentualnymi sankcjami związanymi z naruszeniem reguł poufności zastrzegają swoje dane osobowe do wyłącznej wiadomości Prezesa UOKiK. Powyższe świadczy zatem, iż tego typu klauzule wywierają realny wpływ na świadomość i percepcję konsumentów - zniechęcając ich do podjęcia działań weryfikujących zawarty kontrakt lub przynajmniej niweczą ewentualną konsultację warunków umowy. Zakwestionowana klauzula umowna abstrahuje przy tym od motywacji jakie kierowały konsumentem przy udostępnianiu dokumentacji umownej i informacji związanych ze sprawą. Na mocy ww. klauzuli niedopuszczalne jest także udostępnienie umowy członkom rodziny (małżonkowi, wstępnym, zstępnym etc.), czy też przyjaciołom lub znajomym konsumenta. Należy przy tym zaznaczyć, iż to w interesie Przedsiębiorcy leży takie sformułowanie klauzuli dotyczącej poufności, aby wyważyć obopólne interesy stron umowy. Spółka jest profesjonalistą i prowadzi działalność gospodarczą w zakresie świadczenia usług prawnych, a więc zasadnie można od niej wymagać, aby skonstruowała poprawną klauzulę poufności. Z takiej klauzuli powinno w sposób jednoznaczny wynikać, które ewentualne elementy umowy stanowią tajemnicę przedsiębiorstwa, a które nie, w jaki sposób konsument zobowiązany jest je chronić etc. Przy czym elementarnym uprawnieniem konsumenta jest możliwość konsultacji w zakresie zawartej umowy i realizowanej przez spółkę strategii

procesowej. W ocenie Prezesa Urzędu przedsiębiorca świadczący profesjonalnie pomoc prawną i konstruujący klauzulę poufności w ten sposób w jaki został zakwestionowany niniejszą Decyzją wykonuje swoją pracę nierzetelnie i nieprofesjonalnie.

- (88) Odnosząc się do stanowiska Przedsiębiorcy należy w szczególności podkreślić, iż tożsamość obowiązków stron nie wyklucza przyjęcia, iż pozycja konsumenta jest nierówna bądź też że klauzula nie jest dla niego krzywdząca. Takim przykładem może być właśnie inkryminowane postanowienie. Pomimo pozornej równości stron umowy kwestionowane postanowienie w lepszej sytuacji stawia Spółkę. Prezes Urzędu podtrzymuje przy tym swoje stanowisko, iż zakwestionowana klauzula może utrudniać konsumentom próby weryfikacji zawartej umowy - wydaje się zarazem, iż dla Spółki jako autora wzorca umowy taka weryfikacja wydaje się niepotrzebna. Ponadto Prezes UOKiK pragnie podkreślić, iż jego intencją przy kwestionowaniu ww. klauzuli nie jest udzielenie przyzwolenia na nieograniczone udostępnianie przez konsumentów informacji i dokumentów związanych ze sprawą nieograniczonemu kręgowi adresatów, np. za pośrednictwem sieci Internet, jednakże wyłącznie w ścisłym zakresie w jakim rozpowszechnianie tych informacji i dokumentów może faktycznie spowodować szkodę po stronie zleceniobiorcy.
- (89) Nie sposób również nie zauważyć, iż Spółka działa w imieniu i na rzecz konsumenta, wobec czego wszystkie wytworzone przez nią dokumenty stanowią poniekąd własność konsumenta. Dotyczy to także innych dokumentów, które znajdują się w aktach sprawy. Zarówno dokumenty wytworzone przez Spółkę, jak i inna korespondencja znajdująca się w aktach sprawy związane z dochodzeniem roszczeń nie podlega żadnej szczególnej ochronie prawnej, na mocy której konsument nie mógłby jej udostępniać żadnym innym podmiotom (o ile nie zawierają informacji objętych tajemnicą przedsiębiorstwa), a tym bardziej, której nie mógłby utrzymywać przynajmniej na własny użytek.
- (90) W ocenie Prezesa Urzędu, kwestionowana klauzula związana z poufny charakterem informacji i dokumentów (w tym umowy zlecenia dochodzenia roszczeń kredytowych) narusza dobre obyczaje. W ocenie Prezesa Urzędu kwestionowana klauzula może znacząco utrudnić konsumentowi próby weryfikacji zawartej umowy, a w konsekwencji ewentualne zakończenie łączącego strony stosunku zobowiązaniowego. Konsument nie jest przy tym uprawniony do jakiegokolwiek konsultacji, czy aby przypadkiem zaproponowana przez Spółkę strategia dochodzenia roszczeń nie jest dla niego niekorzystna. Kwestionowane postanowienie narusza dobre obyczaje, polegające na ukształtowaniu stosunku prawnego w taki sposób, który pozwala konsumentom na weryfikację informacji przekazywanych im przez Przedsiębiorcę oraz do podejmowania nieskrępowanych decyzji dotyczących umowy. Konsekwencją powyższego jest uznanie, że zakwestionowana klauzula nie uwzględnia i nie zabezpiecza interesu konsumenta, jako słabszej strony umowy, co prowadzi do ukształtowania stosunku zobowiązaniowego w sposób rażąco dla niego niekorzystny.
- (91) Z uwagi na powyższe, w ocenie Prezesa UOKiK analizowane postanowienie umowne stosowane przez Spółkę w ww. wzorcu umowy stanowi niedozwolone postanowienie umowne, o którym mowa w art. 385¹ § 1 kc.
- (92) W tym miejscu Prezes Urzędu pragnie również wskazać, iż zaniechanie stosowania przez Spółkę zakwestionowanych postanowień nie ma wpływu na możliwość wydania decyzji zakazującej stosowania we wzorcach umów zawieranych z konsumentami niedozwolonych postanowień umownych, o których mowa w art. 385¹ § 1 kc.

(93) Wobec powyższego, Prezes Urzędu orzekł jak w pkt. I. sentencji Decyzji.

Ad II. Obowiązek usunięcia trwających skutków naruszenia

[1.]

- (94) Jedną z intencji określenia środków usunięcia trwających skutków naruszenia jest zwiększenie skuteczności administracyjnoprawnego trybu stwierdzania stosowania niedozwolonych postanowień wzorców umownych. Środki te mogą mieć charakter informacyjny. Z przykładów wymienionych w art. 23b ust. 2 uokik wynika, że konsumenci mają się dowiedzieć o uznaniu przez Prezesa UOKiK postanowienia wzorca umowy za niedozwolone. Przekazanie konsumentom odpowiedniej informacji może nastąpić za pomocą poinformowania przez Przedsiębiorcę konsumentów będących stronami umów zawartych na podstawie wzorca zawierającego klauzulę abuzywną w sposób określony w decyzji (art. 23b ust. 2 pkt 1 uokik). Dzięki otrzymanym informacjom konsumenci wiedzą, że zakwestionowane przez Prezesa UOKiK postanowienia umowne są wobec nich bezskuteczne i mają możliwość dochodzenia od Przedsiębiorcy roszczeń w tym zakresie¹⁴.
- (95) W niniejszej sprawie, trwające skutki naruszenia zakazu stosowania niedozwolonych postanowień wzorca umowy polegają na dalszym istnieniu (stosowaniu) zakazanych postanowień w zawartych umowach, co wobec braku świadomości konsumentów, że postanowienia te nie wiążą ich, utrudnia podjęcie przez nich działań zmierzających do ewentualnego dochodzenia roszczeń z tego tytułu lub ukształtowania stosunku prawnego w sposób, który umożliwia wykonywanie umowy bez niedozwolonego postanowienia umownego.
- (96) W ramach usunięcia trwających skutków stosowania klauzul niedozwolonych Prezes UOKiK może zobowiązać przedsiębiorcę do poinformowania konsumentów, będących stronami umów zawartych na podstawie wzorca o uznaniu za niedozwolone postanowienia tego wzorca - w sposób określony w decyzji. Prezes UOKiK decyduje więc o sposobie poinformowania konsumentów. Może być to np. droga listowna, za potwierdzeniem odbioru bądź nie¹⁵.
- (97) W ocenie Prezesa UOKiK nałożenie na Spółkę obowiązku określonego w pkt. II.[1.] sentencji Decyzji jest proporcjonalne do wagi i rodzaju naruszenia oraz konieczne do usunięcia jego trwających skutków. Środek ten ma za zadanie poinformowanie konsumentów, którzy zawarli ze Spółką zlecenia dochodzenia roszczeń kredytowych o tym, iż ich kontrahent stosował lub stosuje wobec nich klauzule niedozwolone i tym samym nie może on ich dłużej wykorzystywać w relacjach z nimi. Środek ten jest zatem proporcjonalny, przydatny i niezbędny dla usunięcia tych skutków naruszenia zakazu z art. 23a uokik. Ponadto nie wykracza poza to, co niezbędne do ich usunięcia.
- (98) Za zasadnością nałożenia tego obowiązku przemawia także fakt, iż wskazane w art. 23b ust. 2 pkt 2 uokik oświadczenie składane przez przedsiębiorcę może być obowiązkiem o szerszym kręgu docelowym, lecz potencjalnie mniej skutecznym niż poinformowanie konsumentów będących stronami umów zawartych na podstawie wzorca zawierającego

¹⁴ M. Namysłowska, A. Piszcz; Ustawa o zmianie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów z 5.8.2015 r., Komentarz; Wydawnictwo C.H. Beck; Warszawa 2016, str. 26.

¹⁵ ibidem

niedozwolone postanowienie. Środek usunięcia skutków z pkt. II.[2]. sentencji Decyzji ma zatem wspierać i uzupełniać niniejszy środek.

- (99) W ocenie Prezesa UOKiK, miesięczny termin na wykonanie tego obowiązku jest terminem wystarczającym - liczonym od dnia uprawomocnienia się Decyzji.
- (100) Przesłanie ww. informacji listem poleconym ma na celu jak najpełniejszą realizację celu nałożenia niniejszego obowiązku i jego zaewidencjonowanie. Wystanie przesyłki listem zwykłym nie gwarantowałoby realizacji tego celu. Uzyskanie zaś ww. informacji przez konsumentów, którzy zawarli ze Spółką umowy w zakresie dochodzenia roszczeń kredytowych umożliwi im skorzystanie ze skutku uznania postanowienia za niedozwolone, który wynika z art. 23d uokik.

[2.]

- (101) Zgodnie z art. 23b ust. 2 pkt 2 uokik, w decyzji o uznaniu postanowienia wzorca umowy za niedozwolone i zakazującej jego wykorzystywania, Prezes Urzędu może określić środki usunięcia trwających skutków naruszenia zakazu, o którym mowa w art. 23a, w szczególności zobowiązać przedsiębiorcę do złożenia jednokrotnego lub wielokrotnego oświadczenia o treści i w formie określonej w decyzji.
- (102) Istotą opisywanego w niniejszej decyzji naruszenia jest stosowanie postanowień wzorców umów, które w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami rażąco naruszają interesy konsumentów. W ocenie Prezesa UOKiK, powyższe okoliczności uzasadniają zastosowanie wskazanego wyżej środka, jakim jest publikacja oświadczenia na stronie internetowej Przedsiębiorcy. Spółka powinna, zdaniem Prezesa UOKiK, poinformować konsumentów o stosowaniu przez nią niedozwolonych postanowień umownych, co spełni funkcję edukacyjną. Powyższy środek może mieć również znaczenie prewencyjne, zniechęcając Spółkę oraz innych przedsiębiorców do podobnego rodzaju praktyk (w obliczu ryzyka złożenia oświadczenia, które może wpłynąć na postrzeganie Przedsiębiorcy przez konsumentów).
- (103) Oświadczenie zamieszczone na stronie internetowej Spółki ma za zadanie poinformowanie konsumentów o fakcie wydania decyzji, jej oznaczeniu i dacie wydania (w celu jej późniejszej identyfikacji lub ułatwianiu dotarcia do jej treści). Oświadczenie to będzie wspierać obowiązek określony w pkt II.[1.] sentencji Decyzji, w postaci pisemnego zawiadomienia konsumentów o treści decyzji i skutkach płynących ze stwierdzenia abuzywności postanowień umowy.
- (104) Określenie parametrów technicznych oświadczenia jest zaś niezbędne i ma za zadanie zapewnić jego widoczność i czytelność na stronie internetowej Spółki.
- (105) W ocenie Prezesa UOKiK, obowiązek usunięcia trwających skutków stosowania klauzul niedozwolonych nie powinien ulec modyfikacji w przypadku zmian organizacyjnych Przedsiębiorcy. Dlatego też powinien być wykonany także w razie zmiany firmy Przedsiębiorcy, jego przekształcenia lub przejścia praw i obowiązków na inny podmiot pod jakimkolwiek tytułem, zmiany adresu strony internetowej lub też w przypadku zmiany treści sentencji decyzji lub jej uzasadnienia przez Prezesa Urzędu lub sąd powszechny, w zakresie podlegającym obowiązkowi publikacji. Obowiązek ten w powyższych sytuacjach się nie dezaktualizuje i winien być wówczas wykonany z uwzględnieniem powyższych zmian i nie powinien zostać zaniechany.

- (106) Oświadczenie zostanie zaprezentowane na stronie internetowej Przedsiębiorcy i dzięki temu wiedza o rozstrzygnięciu będzie mogła dotrzeć do konsumentów, a także innych przedsiębiorców działających w branży dochodzenia roszczeń. Strona internetowa to medium o licznym gronie odbiorców, które poprzez swoją powszechność i możliwość zapoznania się z prezentowanymi tam treściami w dowolnym czasie stosownym dla każdego odbiorcy najskuteczniej jest w stanie dotrzeć do świadomości odbiorców. Wśród konsumentów komunikat tej treści powinien zwiększyć wiedzę o przepisach chroniących ich prawa i krytycyzm względem działań podmiotów oferujących świadczenie usług pomocy prawnej, którzy kosztem konsumentów mogą w sposób sprzeczny z prawem lub dobrym obyczajem zabezpieczać własne interesy. Przedsiębiorcy powinni z kolei dowiedzieć się o negatywnych konsekwencjach naruszania praw konsumentów, co poza wychowawczą spełni również funkcję prewencyjną.
- (107) Zakres obowiązków publikacyjnych jest proporcjonalny do możliwości Przedsiębiorcy i wagi naruszeń. Należy zwrócić uwagę, że kwestionowane klauzule są stosowane od długiego czasu, a obowiązek publikacji decyzji na stronie internetowej przez odpowiednio długi okres, w ocenie Prezesa UOKiK, nie będzie nadmiernie uciążliwy dla Przedsiębiorcy.
- (108) **Mając na uwadze powyższe, orzeczono jak w pkt. II. sentencji Decyzji.**

Ad III. Rozstrzygnięcie o karze pieniężnej

- (109) Zgodnie z art. 106 ust. 1 pkt 3a uokik, Prezes Urzędu może nałożyć na przedsiębiorcę, w drodze decyzji, karę pieniężną w wysokości nie większej niż 10 % obrotu osiągniętego w roku obrotowym poprzedzającym rok nałożenia kary, jeżeli przedsiębiorca ten, choćby nieumyślnie, dopuścił się naruszenia zakazu określonego w art. 23a uokik, zgodnie z którym zakazane jest stosowanie we wzorcach umów zawieranych z konsumentami niedozwolonych postanowień umownych, o których mowa w art. 385¹ § 1 Kodeksu cywilnego.
- (110) Art. 106 ust. 3 uokik, wskazujący sposób obliczania obrotu, przewiduje m.in. w pkt 3, że obrót oblicza się jako sumę udokumentowanych przychodów uzyskanych w roku obrotowym w szczególności ze sprzedaży produktów, towarów lub materiałów, przychodów finansowych oraz przychodów z działalności realizowanej na podstawie statutu lub innego dokumentu określającego zakres działalności przedsiębiorcy, a także wartości uzyskanych przez przedsiębiorcę dotacji przedmiotowych - w przypadku braku dokumentów, o których mowa w pkt 1 i 2. Art. 106 ust. 5 uokik stanowi przy tym, że w przypadku gdy przedsiębiorca w roku obrotowym poprzedzającym rok nałożenia kary nie osiągnął obrotu lub osiągnął obrót w wysokości nieprzekraczającej równowartości 100.000 euro, Prezes Urzędu nakładając karę pieniężną na podstawie ust. 1 uwzględnia średni obrót osiągnięty przez przedsiębiorcę w trzech kolejnych latach obrotowych poprzedzających rok nałożenia kary. Z kolei art. 106 ust. 6 ustawy przewiduje, że w przypadku, gdy przedsiębiorca nie osiągnął obrotu w okresie trzyletnim, o którym mowa w ust. 5, lub gdy obrót Przedsiębiorcy obliczony na podstawie tego przepisu nie przekracza równowartości 100.000 euro, Prezes Urzędu może nałożyć na przedsiębiorcę, w drodze decyzji, karę pieniężną w wysokości nieprzekraczającej równowartości 10.000 euro.
- (111) Na podstawie przedstawionego przez Spółkę rachunku zysków i strat ustalono, że w 2020 r. Przedsiębiorca uzyskał obrót w wysokości [...] zł (słownie: [...]), co uwzględniając średni kurs euro ogłoszony przez Narodowy Bank Polski w dniu 31 grudnia 2020 r., tj. 4,6148 zł, stanowi po zaokrągleniu równowartość [...] euro. Obrót ten jest więc wyższy niż 100.000 euro, co

uzasadnia zastosowanie przy nałożeniu na przedsiębiorcę kary pieniężnej art. 106 ust. 1 uokik, bez odniesienia do szczegółowych zasad ustalania wysokości kary przewidzianych w ust. 5 i 6 tego przepisu.

- (112) Kara pieniężna za naruszenie zakazu określonego w art. 23a uokik ma charakter fakultatywny. O tym, czy w konkretnej sprawie w odniesieniu do wskazanego przedsiębiorcy zasadne jest nałożenie kary pieniężnej decyduje, w ramach uznania administracyjnego, Prezes Urzędu. W niniejszej sprawie Prezes Urzędu uznał za zasadne skorzystanie z przysługującego mu na mocy przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów uprawnienia do nałożenia kary pieniężnej na Spółkę za stosowanie niedozwolonych klauzul umownych, o których mowa w pkt I. sentencji Decyzji. Zdaniem Prezesa Urzędu, okoliczności niniejszej sprawy, przede wszystkim przedmiot stosowanych przez Spółkę klauzul i ich negatywne skutki w sferze ekonomicznych i pozaekonomicznych interesów konsumentów, wskazują na celowość zastosowania tego środka represji.
- (113) Należy zwrócić uwagę, że przepisy uokik nie określają przesłanek, od których uzależnione byłoby podjęcie decyzji o nałożeniu kary. Ustawodawca wskazał jedynie w art. 111 uokik te okoliczności, które Prezes Urzędu ma obowiązek uwzględnić decydując o wymiarze kary pieniężnej. Są to w szczególności: okoliczności naruszenia przepisów ustawy, uprzednie naruszenie przepisów ustawy, a także: okres, stopień oraz skutki rynkowe naruszenia przepisów ustawy, przy czym stopień naruszenia Prezes Urzędu ocenia biorąc pod uwagę okoliczności dotyczące natury naruszenia, działalności przedsiębiorcy, która stanowiła przedmiot naruszenia (art. 111 ust. 1 pkt 1 uokik).
- (114) Ustalając wysokość kar pieniężnych Prezes Urzędu bierze również pod uwagę okoliczności łagodzące oraz obciążające, które wystąpiły w sprawie. Zgodnie z art. 111 ust. 3 pkt 2 uokik, okolicznościami łagodzącymi są w szczególności: dobrowolne usunięcie skutków naruszenia, zaniechanie stosowania zakazanej praktyki przed wszczęciem postępowania lub niezwłocznie po jego wszczęciu, podjęcie z własnej inicjatywy działań w celu zaprzestania naruszenia lub usunięcia jego skutków oraz współpraca z Prezesem Urzędu w toku postępowania, w szczególności przyczynienie się do szybkiego i sprawnego przeprowadzenia postępowania. Wśród zamkniętego katalogu okoliczności obciążających art. 111 ust. 4 pkt 2 uokik wymienia: znaczny zasięg terytorialny naruszenia lub jego skutków, znaczne korzyści uzyskane przez przedsiębiorcę w związku z dokonaniem naruszeniem, dokonanie uprzednio podobnego naruszenia oraz umyślność naruszenia.

Umyślność i nieumyślność działania przedsiębiorcy

- (115) Nakładając kary pieniężne na przedsiębiorców, Prezes Urzędu bierze pod uwagę konieczność ustalenia, czy naruszenie dokonane było umyślnie czy też nieumyślnie. Zgodnie z art. 106 ust. 1 uokik kara pieniężna może być nałożona, gdy do naruszenia przepisów tej ustawy doszło choćby nieumyślnie. W świetle obowiązujących przepisów prawa, stwierdzenie nawet nieumyślnego naruszenia uokik daje zatem podstawę do nałożenia kary pieniężnej.
- (116) Ocena zgromadzonego materiału dowodowego wskazuje na umyślne naruszenie przez Przedsiębiorcę przepisów ustawy. W ocenie Prezesa Urzędu Spółka posiadała wiedzę na temat tego, że dana klauzula jest sprzeczna z dobrymi obyczajami i narusza rażąco interesy konsumentów lub też przynajmniej takiej wiedzy można od niej wymagać. Należy bowiem podkreślić, że przedmiotem przeważającej działalności gospodarczej Spółki jest działalność prawnicza. Równocześnie, wiedzę na temat niedozwolonych postanowień umowy Spółka

mogła czerpać z dostępnego orzecznictwa zarówno Prezesa UOKiK, jak i orzecznictwa sądowego. Wiedzę tę można także czerpać z treści rejestru klauzul niedozwolonych prowadzonego przez Prezesa UOKiK. Znajomości tego orzecznictwa czy też rejestru można zaś wymagać od przedsiębiorców, którzy świadczą na rzecz konsumentów usługi prawnicze. Nie bez znaczenia jest także okoliczność, iż z problematyką niedozwolonych postanowień umownych wiąże się przedmiot spraw, w których Spółka dochodzi na rzecz konsumentów określonych roszczeń. Przesłanki niedozwolonego postanowienia umownego mogły bowiem spełniać pojawiające się w umowach kredytu hipotecznego waloryzowanego lub denominowanego do waluty obcej, klauzule dotyczące indeksacji kwoty i rat kredytu. Należy także zauważyć, że tworzenie wzorców umowy, zwłaszcza dokonywane przez profesjonalny podmiot, nie jest przypadkowe. Nie jest też efektem spontanicznych działań. Przeciwnie, w przekonaniu Prezesa UOKiK, każde postanowienie wzorca umowy jest szczegółowo analizowane i dobierane pod kątem wywoływanych nim skutków. Doświadczenie życiowe wskazuje, iż tworzenie wzorców umowy poprzedzone jest szczegółową analizą prawną tworzonych zapisów oraz analizą skutków, jakie one wywołują. Trudno zatem uznać, że postanowienia stosowanych w ramach działalności gospodarczej wzorców umowy były tworzone przypadkowo i niecelowo.

- (117) Mając na uwadze wskazane powyżej okoliczności, Prezes Urzędu uznał, że naruszenie przez Przedsiębiorcę przepisów uokik, określone w punkcie I. sentencji Decyzji, było umyślne.
- (118) Umyślność została wymieniona w art. 111 ust. 4 pkt 1 lit. d) w zw. z pkt 2 lit. c) i ust. 2 uokik jako okoliczność obciążająca, którą należy uwzględnić ustalając wysokość kary pieniężnej. W związku z tym okoliczność ta nie zostanie uwzględniona przy obliczaniu kwoty bazowej, zostanie natomiast uwzględniona jako okoliczność obciążająca, co będzie wskazane w dalszej części Decyzji, gdyż jedna okoliczność nie może być podstawą dwóch różnych obostrzeń kary.
- (119) Spełniona została również przesłanka warunkująca możliwość nałożenia kary pieniężnej na Przedsiębiorcę skoro nawet nieumyślne naruszenie zakazu określonego w art. 23a uokik jest wystarczającą podstawą dla zastosowania sankcji, o której mowa w art. 106 ust. 1 pkt 3a uokik.

Uprzednie naruszenie przepisów ustawy

- (120) W dniu 15 kwietnia 2021 r. Prezes Urzędu wydał decyzję nr RKT-1/2021, w której stwierdził naruszenie przez Przedsiębiorcę art. 23a uokik. W ww. decyzji uznano niektóre z postanowień znajdujących się we wzorcach umów świadczenia usług prawnych w zakresie polisokat, unww i chf za niedozwolone postanowienia umowne i zakazano ich wykorzystywania. Decyzja jest prawomocna.
- (121) Zdaniem Prezesa Urzędu powyższa okoliczność uzasadnia przyjęcie, iż Przedsiębiorca dokonał uprzednio podobnego naruszenia - jak to zakwestionowane w Decyzji. W niniejszej sprawie występuje tożsamość zarzutów - zakaz określony w oparciu o art. 23a uokik. Zakwestionowane klauzule odnoszą się również do tego samego rynku - dochodzenia roszczeń odszkodowawczych, a część z zakwestionowanych postanowień dotyczy również podobnej materii - stosowania klauzul o charakterze sankcyjnym w przypadku rozwiązania umowy zlecenia. W ocenie Prezesa Urzędu uzasadnia to w pełni tezę, iż w niniejszej sprawie nastąpiła tzw. recydywa antykonsumencka.

- (122) Dokonanie uprzednio podobnego naruszenia zostało wymienione w art. 111 ust. 4 pkt 1 lit. c) w zw. z pkt 2 lit. c) i ust. 2 uokik jako okoliczność obciążająca, którą należy uwzględnić ustalając wysokość kary pieniężnej. W związku z tym okoliczność ta nie zostanie uwzględniona przy obliczaniu kwoty bazowej, zostanie natomiast uwzględniona jako okoliczność obciążająca, co będzie wskazane w dalszej części Decyzji, gdyż jedna okoliczność nie może być podstawą dwóch różnych obostrzeń kary.

Ad III.[1.]

- (123) Prezes Urzędu uznał, iż w okolicznościach niniejszej sprawy istnieją podstawy do nałożenia na Przedsiębiorcę kary pieniężnej z tytułu stosowania klauzul z pkt. I.[1.]-[4.] sentencji Decyzji. W tym miejscu należy wyjaśnić, że Prezes Urzędu zdecydował o nałożeniu jednej kary pieniężnej z tytułu stosowania tych postanowień, gdyż wszystkie te klauzule dotyczą sankcji z tytułu rozwiązania umowy lub odwołania pełnomocnictwa - zakwestionowana treść normatywna jest tożsama.
- (124) W ocenie Prezesa, w przypadku klauzul z pkt I.[1.]-4.] Decyzji stopień naruszenia przez Przedsiębiorcę przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów jest znaczny. Istotą zachowania Spółki jest bowiem działanie polegające na wykorzystaniu silniejszej pozycji poprzez stosowanie we wzorcach umów niedozwolonych postanowień umownych oraz w konsekwencji wprowadzenie daleko idącej dysproporcji praw i obowiązków na niekorzyść konsumentów. Skutkiem stosowania tych klauzul jest nieusprawiedliwione pokrzywdzenie finansowe kontrahenta Przedsiębiorcy - opisane zakłócenie równowagi stron umowy mogą w sposób rażący naruszać ekonomiczny interes konsumentów. Należy również mieć na uwadze, że Spółka świadcząc usługi na rzecz konsumentów, którzy już uprzednio mogli zostać pokrzywdzeni w skutek zawarcia umów kredytu hipotecznego waloryzowanego lub denominowanego do waluty obcej, powinna działać w sposób niewykorzystujący swojej silniejszej pozycji oraz dbać o równomierne rozłożenie uprawnień i obowiązków stosunku umownego. Miarkując niniejszą karę Prezes Urzędu uwzględnił także, iż Spółka zawarła stosunkowo niewielką ilość umów, w których znajdowały się zakwestionowane postanowienia. Prezes Urzędu wziął również pod uwagę okres stosowania niedozwolonych postanowień umownych. Datę początkową stanowi dzień 25 listopada 2019 r. - jest to data początkowa stosowania klauzuli, o której mowa w pkt. I.[1.] Decyzji. Z racji tożsamości normatywnej dla klauzul z pkt. I.[1.]-[4.] przyjęto ich łączny czasowy okres obowiązywania, w tym okoliczność, iż niektóre wersje wzorców umowy zawierających te klauzule były stosowane przez Spółkę równolegle. Jak zaś ustalono Spółka zaniechała stosowania zakwestionowanych postanowień z dniem 30 kwietnia 2021 r. Uwzględniając powyższe należy wskazać, iż ich stosowanie miało charakter długotrwały - były stosowane przez ponad rok.
- (125) W oparciu o obrót osiągnięty przez Przedsiębiorcę w 2020 r., ustalono kwotę bazową stanowiącą punkt wyjścia dla dalszych obliczeń, którą określono na poziomie [...] % obrotu, czyli na poziomie [...] zł.
- (126) Po ustaleniu kwoty bazowej przystąpiono do analizy, czy w niniejszej sprawie zaszyły okoliczności łagodzące i obciążające, które mogłyby mieć wpływ na wymiar kary.
- (127) W niniejszej sprawie nie wystąpiły okoliczności łagodzące, które mogłyby mieć wpływ na wymiar kary. Należy w szczególności podkreślić, iż jako okoliczności łagodzącej Prezes Urzędu nie może uwzględnić faktu zaniechania stosowania zakwestionowanych postanowień

z dniem 30 kwietnia 2021 r. W pierwszej kolejności należy wskazać, iż do zaniechania ich stosowania doszło dopiero po kilku miesiącach trwającego postępowania. W szczególności należy zaś wskazać, że zaniechanie to nie jest związane ze zmianą stosowanych postanowień, tj. modyfikacją lub ich usunięciem z wzorców umowy, ale jest konsekwencją zakończenia przez Spółkę projektu związanego z oferowaniem usług dochodzenia roszczeń kredytowych oraz brakiem kontynuacji pozyskiwania nowych klientów będących konsumentami.

- (128) Prezes Urzędu, kalkulując niniejszą karę pieniężną, wziął pod uwagę jako okoliczność obciążającą znaczny zasięg terytorialny naruszenia, co związane jest z zawieraniem przez Spółkę umów z konsumentami z terenu całego kraju. Prezes Urzędu uznał, że ta okoliczność obciążająca uzasadnia podwyższenie kwot bazowych o 20 %. Z kolei uprzednie naruszenie przepisów ustawy oraz umyślność naruszenia uzasadnia odpowiednio podwyższenie wymiaru kary pieniężnej o 50 % - za każdą ze wskazanych przestępstw. Powyższe uzasadnia zatem finalne podwyższenie wymiaru kary pieniężnej o 120 %.
- (129) W wyniku obliczeń przeprowadzonych w wyżej opisany sposób, karę pieniężną z tytułu stosowania klauzul zakwestionowanych w pkt. I.[1.]-[4.] sentencji Decyzji ustalono w wysokości **53 102 zł** (po zaokrągleniu do pełnych złotych), co stanowi [...] % obrotu Spółki oraz [...] % maksymalnego wymiaru kary. Na ostatnim etapie sprawdzono, czy kara obliczona w ww. sposób nie przewyższa kary w maksymalnej wysokości, jaka została przewidziana w art. 106 ust. 1 pkt 3a uokik. Sytuacja taka nie ma jednak w niniejszym przypadku miejsca.
- (130) Wobec powyższego orzeczono, jak w punkcie III.[1.] sentencji Decyzji.

Ad III.[2.]

- (131) Prezes Urzędu uznał, iż w okolicznościach niniejszej sprawy istnieją podstawy do nałożenia na Przedsiębiorcę kary pieniężnej z tytułu stosowania klauzuli z pkt. I.[5.] sentencji Decyzji.
- (132) W ocenie Prezesa, w przypadku tej klauzuli stopień naruszenia przez Przedsiębiorcę przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów jest znaczny. Istotą zachowania Spółki jest bowiem działanie polegające na wykorzystaniu silniejszej pozycji poprzez stosowanie we wzorcu umowy niedozwolonego postanowienia umownego oraz w konsekwencji wprowadzenie daleko idącej dysproporcji praw i obowiązków na niekorzyść konsumentów. Skutkiem stosowania tej klauzuli jest nieusprawiedliwione pokrzywdzenie finansowe kontrahenta Przedsiębiorcy - opisane zakłócenie równowagi stron umowy mogą w sposób rażący naruszać ekonomiczny interes konsumentów. Należy również mieć na uwadze, że Spółka świadcząc usługi na rzecz konsumentów, którzy już uprzednio mogli zostać pokrzywdzeni w skutek zawarcia umów kredytu hipotecznego waloryzowanego lub denominowanego do waluty obcej, powinna działać w sposób niewykorzystujący swojej silniejszej pozycji oraz dbać o równomierne rozłożenie uprawnień i obowiązków stosunku umownego. Miarkując niniejszą karę Prezes Urzędu uwzględnił także, iż Spółka zawarła stosunkowo niewielką ilość umów, w których znajdowały się zakwestionowane postanowienia. Prezes Urzędu wziął również pod uwagę okres stosowania niedozwolonych postanowień umownych. Datę początkową stanowi dzień 14 października 2019 r. Jak zaś ustalono Spółka zaniechała stosowania wzorców umów zawierających zakwestionowane postanowienie z dniem 30 kwietnia 2021 r. Uwzględniając powyższe należy wskazać, iż stosowanie zakwestionowanej klauzuli miało charakter długotrwały - była stosowana przez ponad rok.

- (133) W oparciu o obrót osiągnięty przez Przedsiębiorcę w 2020 r., ustalono kwotę bazową stanowiącą punkt wyjścia dla dalszych obliczeń, którą określono na poziomie [...] % obrotu, czyli na poziomie [...] zł.
- (134) Po ustaleniu kwoty bazowej przystąpiono do analizy, czy w niniejszej sprawie zaszyły okoliczności łagodzące i obciążające, które mogłyby mieć wpływ na wymiar kary.
- (135) W niniejszej sprawie nie wystąpiły okoliczności łagodzące, które mogłyby mieć wpływ na wymiar kary. Należy w szczególności podkreślić, iż jako okoliczności łagodzącej Prezes Urzędu nie może uwzględnić faktu zaniechania stosowania zakwestionowanej klauzuli z dniem 30 kwietnia 2021 r. W pierwszej kolejności należy wskazać, iż do zaniechania stosowania zakwestionowanych klauzul doszło dopiero po kilku miesiącach trwającego postępowania. W szczególności należy zaś wskazać, że zaniechanie to nie jest związane ze zmianą stosowanych postanowień, tj. modyfikacją lub jej usunięciem z wzorców umowy, ale jest konsekwencją zakończenia przez Spółkę projektu związanego z oferowaniem usług dochodzenia roszczeń kredytowych oraz brakiem kontynuacji pozyskiwania nowych klientów będących konsumentami.
- (136) Prezes Urzędu, kalkulując niniejszą karę pieniężną, wziął pod uwagę jako okoliczność obciążającą znaczny zasięg terytorialny naruszenia, co związane jest z zawieraniem przez Spółkę umów z konsumentami z terenu całego kraju. Prezes Urzędu uznał, że ta okoliczność obciążająca uzasadnia podwyższenie kwot bazowych o 20 %. Z kolei uprzednie naruszenie przepisów ustawy oraz umyślność naruszenia uzasadnia odpowiednio podwyższenie wymiaru kary pieniężnej o 50 % - za każdą ze wskazanych przesłanek. Powyższe uzasadnia zatem finalne podwyższenie wymiaru kary pieniężnej o 120 %.
- (137) W wyniku obliczeń przeprowadzonych w wyżej opisany sposób, karę pieniężną z tytułu stosowania klauzuli zakwestionowanej w pkt. I.[5.] sentencji Decyzji ustalono w wysokości **28 965 zł** (po zaokrągleniu do pełnych złotych), co stanowi [...] % obrotu Spółki oraz [...] % maksymalnego wymiaru kary. Na ostatnim etapie sprawdzono, czy kara obliczona w ww. sposób nie przewyższa kary w maksymalnej wysokości, jaka została przewidziana w art. 106 ust. 1 pkt 3a uokik. Sytuacja taka nie ma jednak w niniejszym przypadku miejsca.
- (138) Wobec powyższego orzeczono, jak w punkcie III.[2.] sentencji Decyzji.

Ad III.[3.]

- (139) Prezes Urzędu uznał, iż w okolicznościach niniejszej sprawy istnieją podstawy do nałożenia na Przedsiębiorcę kary pieniężnej z tytułu stosowania klauzuli z pkt. I.[6.] sentencji Decyzji.
- (140) W ocenie Prezesa, w przypadku tej klauzuli stopień naruszenia przez Przedsiębiorcę przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów jest umiarkowany. Istotą zachowania Spółki jest działanie polegające na wykorzystaniu silniejszej pozycji poprzez stosowanie we wzorcu umowy niedozwolonego postanowienia umownego oraz w konsekwencji wprowadzenie daleko idącej dysproporcji praw i obowiązków na niekorzyść konsumentów. Stosowana przez Spółkę klauzula narusza bezpośrednio konsumentom prawo do uczestniczenia w przejrzystych i niezakłóconych warunkach rynkowych. Stosowanie tej klauzuli było przejawem nierównorzędnego traktowania konsumentów przez Spółkę. Jej stosowanie należy przy tym uznać za szkodliwe dla interesów konsumentów pomimo, iż mogli oni nie ponieść w związku z jej stosowaniem bezpośredniego uszczerbku finansowego. Należy również mieć na uwadze, że Spółka świadcząc usługi na rzecz konsumentów, którzy

już uprzednio mogli zostać pokrzywdzeni w skutek zawarcia umów kredytu hipotecznego waloryzowanego lub denominowanego do waluty obcej, powinna działać w sposób niewykorzystujący swojej silniejszej pozycji oraz dbać o równomierne rozłożenie uprawnień i obowiązków stosunku umownego. Miarkując niniejszą karę Prezes Urzędu uwzględnił także, iż Spółka zawarła stosunkowo niewielką ilość umów, w których znajdowało się zakwestionowane postanowienie. Prezes Urzędu wziął również pod uwagę okres stosowania tego postanowienia we wzorcach umowy. Datę początkową stanowi dzień 14 października 2019 r. Jak zaś ustalono Spółka zaniechała stosowania wzorców umowy zawierających zakwestionowane postanowienie z dniem 30 kwietnia 2021 r. Uwzględniając powyższe należy wskazać, iż stosowanie zakwestionowanej klauzuli miało charakter długotrwały - była stosowana przez ponad rok.

- (141) W oparciu o obrót osiągnięty przez Przedsiębiorcę w 2020 r., ustalono kwotę bazową stanowiącą punkt wyjścia dla dalszych obliczeń, którą określono na poziomie [...] % obrotu, czyli na poziomie [...] zł.
- (142) Po ustaleniu kwoty bazowej przystąpiono do analizy, czy w niniejszej sprawie zasły okoliczności łagodzące i obciążające, które mogłyby mieć wpływ na wymiar kary.
- (143) W niniejszej sprawie nie wystąpiły okoliczności łagodzące, które mogłyby mieć wpływ na wymiar kary. Należy w szczególności podkreślić, iż jako okoliczności łagodzącej Prezes Urzędu nie może uwzględnić faktu zaniechania stosowania zakwestionowanej klauzuli z dniem 30 kwietnia 2021 r. W pierwszej kolejności należy wskazać, iż do zaniechania jej stosowania doszło dopiero po kilku miesiącach trwającego postępowania. W szczególności należy zaś wskazać, że zaniechanie to nie jest związane ze zmianą kwestionowanej klauzuli, tj. modyfikacją lub jej usunięciem z wzorców umowy, ale jest konsekwencją zakończenia przez Spółkę projektu związanego z oferowaniem usług dochodzenia roszczeń kredytowych oraz brakiem kontynuacji pozyskiwania nowych klientów będących konsumentami.
- (144) Prezes Urzędu, kalkulując niniejszą karę pieniężną, wziął pod uwagę jako okoliczność obciążającą znaczny zasięg terytorialny naruszenia, co związane jest z zawieraniem przez Spółkę umów z konsumentami z terenu całego kraju. Prezes Urzędu uznał, że ta okoliczność obciążająca uzasadnia podwyższenie kwot bazowych o 20 %. Z kolei uprzednie naruszenie przepisów ustawy oraz umyślność naruszenia uzasadnia odpowiednio podwyższenie wymiaru kary pieniężnej o 50 % - za każdą ze wskazanych przesłanek. Powyższe uzasadnia zatem finalne podwyższenie wymiaru kary pieniężnej o 120 %.
- (145) W wyniku obliczeń przeprowadzonych w wyżej opisany sposób, karę pieniężną z tytułu stosowania klauzuli zakwestionowanej w pkt. I.[6.] sentencji Decyzji ustalono w wysokości **19 310 zł** (po zaokrągleniu do pełnych złotych), co stanowi [...] % obrotu Spółki oraz [...] % maksymalnego wymiaru kary. Na ostatnim etapie sprawdzono, czy kara obliczona w ww. sposób nie przewyższa kary w maksymalnej wysokości, jaka została przewidziana w art. 106 ust. 1 pkt 3a uokik. Sytuacja taka nie ma jednak w niniejszym przypadku miejsca.
- (146) Wobec powyższego orzeczono, jak w punkcie III.[3.] sentencji Decyzji.
- (147) Nakładając niniejszą Decyzją kary pieniężne za naruszenie przepisów uokik Prezes Urzędu kierował się przesłankami wskazanymi w art. 106 oraz art. 111 uokik. Kary w powyższej wysokości są, w ocenie Prezesa Urzędu, adekwatne do okresu, stopnia zawinienia oraz okoliczności naruszenia przepisów uokik, zaś ich wysokość może być na tyle dolegliwa dla Przedsiębiorcy, że skutecznie zapobiegnie podobnym naruszeniom w przyszłości (prewencja

indywidualna). Kary nakładane przez Prezesa Urzędu na Przedsiębiorcę, który dopuścił się stosowania niedozwolonych postanowień umownych służą podkreśleniu naganności ocenianych zachowań. W opinii Prezesa Urzędu należy podkreślić także aspekt edukacyjny i wychowawczy zastosowanego środka. Poza wymiarem indywidualnym kary należy zwrócić także uwagę na jej wymiar ogólny, funkcję odstrasżającą i wychowawczą w stosunku do innych uczestników. Przedmiotowe rozstrzygnięcie będzie sygnałem dla innych przedsiębiorców świadczących na rzecz konsumentów usługi w zakresie dochodzenia roszczeń, że za stosowanie niedozwolonych postanowień umownych mogą ponieść dotkliwą sankcję finansową (prewencja ogólna).

- (148) **Zgodnie z art. 112 ust. 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów karę pieniężną należy uiścić w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji na konto Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Warszawie w NBP o/o Warszawa Nr 511010100078782231000000.**
- (149) **Wobec powyższego Prezes Urzędu orzekł jak w punkcie III. sentencji Decyzji.**

Ad IV. Nałożenie przez Prezesa Urzędu na Przedsiębiorcę obowiązku zwrotu kosztów postępowania

- (150) Zgodnie z art. 77 ust. 1 uokik, jeżeli w wyniku postępowania Prezes Urzędu stwierdził naruszenie przepisów ww. ustawy, przedsiębiorca, który dopuścił się tego naruszenia, jest obowiązany ponieść **koszty postępowania**. Zgodnie z art. 80 uokik, Prezes Urzędu rozstrzyga o kosztach, w drodze postanowienia, które może być zamieszczone w decyzji kończącej postępowanie.
- (151) Zgodnie z art. 263 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 735 ze zm.) do kosztów postępowania zalicza się koszty podróży i inne należności świadków i biegłych oraz stron w przypadkach przewidzianych w art. 56 tej ustawy, a także koszty spowodowane oględzinami na miejscu, jak również koszty doręczenia stronom pism urzędowych. Zgodnie zaś z art. 264 § 1 ww. ustawy jednocześnie z wydaniem decyzji organ administracji publicznej ustali w drodze postanowienia wysokość kosztów postępowania, osoby zobowiązane do ich poniesienia oraz termin i sposób ich uiszczenia.
- (152) W pkt. I. sentencji Decyzji Prezes Urzędu w wyniku przeprowadzonego postępowania w sprawie o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone stwierdził naruszenie przez Przedsiębiorcę art. 23a uokik. Spełniona została zatem przesłanka wynikająca z art. 77 ust. 1 uokik pozwalająca na obciążenie Przedsiębiorcy kosztami przeprowadzonego postępowania, którymi są dla Prezesa Urzędu wydatki w łącznej kwocie 41 zł związane z prowadzoną w toku tego postępowania korespondencją ze stroną niniejszego postępowania.
- (153) **Koszty niniejszego postępowania przedsiębiorca obowiązany jest wpłacić na konto Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Warszawie w NBP o/o Warszawa Nr 511010100078782231000000 w terminie 14 dni od uprawomocnienia się decyzji.**

Pouczenia:

- (154) Stosownie do art. 81 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz na podstawie art. 479²⁸ § 2 Kodeksu postępowania cywilnego - od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie

do Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie miesiąca od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów - Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Katowicach (40-048 Katowice, ul. Kościuszki 43).

- (155) W przypadku jednak kwestionowania wyłącznie postanowienia o kosztach zawartego w punkcie IV. niniejszej decyzji, stosownie do art. 81 ust. 5 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 479³² § 1 i 2 Kodeksu postępowania cywilnego i na podstawie art. 264 § 2 Kodeksu postępowania administracyjnego w zw. z art. 83 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, można wnieść zażalenie do Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów - Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Katowicach (40-048 Katowice, ul. Kościuszki 43) w terminie tygodnia od dnia doręczenia niniejszej decyzji.
- (156) Zgodnie z art. 3 ust. 2 pkt 9 w związku z art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 755 ze zm.), odwołanie od decyzji Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów podlega opłacie stałej w kwocie 1000 zł. Z kolei, zgodnie z art. 3 ust. 2 pkt 9 w związku z art. 32 ust. 2 tej ustawy zażalenie na postanowienie Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów podlega opłacie stałej w kwocie 500 zł.
- (157) Zgodnie z art. 103 ust. 1 i 2 ww. ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych sąd może przyznać zwolnienie od kosztów sądowych osobie prawnej lub jednostce organizacyjnej niebędącej osobą prawną, której ustawa przyznaje zdolność prawną, jeżeli wykazała, że nie ma dostatecznych środków na ich uiszczenie. Spółka handlowa powinna wykazać także, że jej wspólnicy albo akcjonariusze nie mają dostatecznych środków na zwiększenie majątku spółki lub udzielenie spółce pożyczki.
- (158) Zgodnie z art. 105 ust. 1 tej ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, wniosek o przyznanie zwolnienia od kosztów sądowych należy zgłosić na piśmie lub ustnie do protokołu w sądzie, w którym sprawa ma być wytoczona lub już się toczy.
- (159) Stosownie do treści art. 117 § 1, § 3 i § 4 Kodeksu postępowania cywilnego strona zwolniona przez sąd od kosztów sądowych w całości lub części, może domagać się ustanowienia adwokata lub radcy prawnego. Osoba prawna lub inna jednostka organizacyjna, której ustawa przyznaje zdolność sądową, niezwolniona przez sąd od kosztów sądowych, może się domagać ustanowienia adwokata lub radcy prawnego, jeżeli wykaze, że nie ma dostatecznych środków na poniesienie kosztów wynagrodzenia adwokata lub radcy prawnego. Wniosek o ustanowienie adwokata lub radcy prawnego strona zgłasza wraz z wnioskiem o zwolnienie od kosztów sądowych lub osobno, na piśmie lub ustnie do protokołu, w sądzie, w którym sprawa ma być wytoczona lub już się toczy.

Z up. Prezesa
Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów
Dyrektor Delegatury UOKiK w Katowicach
Maciej Frągsztajn

